

W tym numerze:

- Waldemar Dombek starostą gliwickim

– str. 2

- W hołdzie górnikom

– str. 3

- Mamy się z czego cieszyć!

– str. 4

- Niezwykły czas Bożego Narodzenia

– str. 7

- Kalendarz na 2015 rok

– str. 12

Z okazji świąt Bożego Narodzenia, w tym szczególnym czasie wielkiej radości i spokoju, składamy Państwu serdeczne życzenia zdrowia, pomyślności i wielu niezapomnianych chwil spędzonych w rodzinnym gronie.

Niech Nowy Rok 2015 będzie szczęśliwy jak żaden dotąd, niech spełni Wasze pragnienia i oczekiwania. Do Siego Roku!

Starosta Waldemar Dombek
w imieniu Zarządu
Powiatu Gliwickiego

Andrzej Kurek
Przewodniczący Rady Powiatu
Gliwickiego wraz z Radnymi

Sala sesyjna w Starostwie Powiatowym w Gliwicach w świątecznym przybraniu. Na pierwszym planie dzwon okrętowy, otrzymany od partnerskiego Powiatu Puckiego, a używany podczas sesji Rady Powiatu Gliwickiego.

W klimacie świąt

Przed Bożym Narodzeniem w wielu miejscowościach naszego powiatu organizowane są świąteczne jarmarki. Pachnie na nich piernikami, a oczy cieszą piękne stroiki. To znak, że nadchodzi Wigilia! Tak też było w Sośnicowicach na VI Jarmarku Adwentowym, zorganizowanym na placu farnym przy tamtejszej parafii. Jak co roku na jarmarku zapatrzeć się można było w świąteczne

stroiki, bombki, wieńce, kartki i ozdoby, a także kupić ciasto i inne smakołyki oraz prezenty pod choinkę. Organizatorzy zapraszali dzieci do domku Świętego Mikołaja, gdzie nie brakowało łakoci, najmłodszy mieli także okazję spróbować swoich talentów w lukrowaniu pierników. Powodzeniem cieszyła się wystawa żywych zwierząt, wśród których były m.in. owce i króliki. Wiele oklasków zebrały mieszkanki Domu Pomocy Społecznej „Ostojka”, które wystawiły wzruszające jasełka.

Jarmark Adwentowy w Sośnicowicach jak zwykle przyciągnął wielu odwiedzających.

Po raz pierwszy jarmarkowi towarzyszył konkurs Manufaktura Choinek. Dok. na str. 3

Rozpoczęła się piąta kadencja samorządu powiatowego

Moment składania przez radnych ślubowania.

„Uroczycie ślubując rzetelnie i sumiennie wykonywać obowiązki wobec Narodu Polskiego, strzec suwerenności i interesów Państwa Polskiego, czynić wszystko dla pomyślności Ojczyzny, wspólnoty samorządowej powiatu i dobra obywateli, przestrzegać Konstytu-

cji i innych praw Rzeczypospolitej Polskiej” – tak brzmi rota ślubowania, złożonego przez radnych na pierwszej sesji Rady Powiatu Gliwickiego V kadencji, która odbyła się 1 grudnia.

Więcej na str. 2 i w Dodatku specjalnym

Waldemar Dombek – starostą gliwickim, Andrzej Kurek przewodniczącym Rady Powiatu Gliwickiego

Prezydium Rady Powiatu Gliwickiego tuż po wyborze. Od lewej: wiceprzewodniczący Andrzej Frejno, przewodniczący Andrzej Kurek i wiceprzewodniczący Włodzimierz Gwiżdż.

Zaprzysiężenie Zarządu Powiatu Gliwickiego. Od lewej: starosta Waldemar Dombek, wicestarosta Ewa Jurczyga i członek zarządu Adam Wojtowicz.

Na pierwszej sesji Rady Powiatu Gliwickiego tej kadencji, która odbyła się 1 grudnia, nastąpił wybór jej prezydium oraz Zarządu Powiatu Gliwickiego.

Wcześniej nowo wybrani radni odebrali zaświadczenia o wyborze, które wręczył im przewodniczący Powiatowej Komisji Wyborczej w Gliwicach, sędzia Wojciech Głowacki, w czym pomagała sekretarz Powiatu Gliwickiego, Magdalena Budny. Tę część sesji prowadził radny-senior – najstarszy wiekiem w składzie rady Winfried Ficoń.

Po ślubowaniu radnych nastąpił wybór przewodniczącego Rady Powiatu Gliwickiego nowej kadencji. Został nim Andrzej Kurek z Toszka. To długoletni samorządowiec. Pełnił wiele funkcji samorządowych w Toszku, a następnie w powiecie. Z zawodu jest lekarzem weterynarii. – Moją zasadą jest kompromis – zapewnił przedstawiając się radnym przed głosowaniem. – Chcę by rada pracowała sprawnie, bez zbędnej celebry, działając na rzecz mieszkańców powiatu.

Na tym porządek pierwszej sesji został wyczerpany, ale radny Michał Nieszporek wniósł o poszerzenie go o wybór wiceprzewodniczących Rady Powiatu Gliwickiego, starosty, wicestarosty, członka Zarządu Po-

wiatu Gliwickiego i komisji rady, na co radni w głosowaniu wyrazili zgodę.

W dalszych głosowaniach na funkcje wiceprzewodniczących Rady Powiatu Gliwickiego radni wybrali Andrzeja Frejno i Włodzimierza Gwiżdża. Andrzej Frejno z Niewieży (gm. Rudziniec) jest kierownikiem Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Pyskowicach i prezesem Zarządu Powiatowego Związku OSP RP w Gliwicach, wybranym po raz drugi na radnego powiatowego. Włodzimierz Gwiżdż z Knuruwa pracuje jako główny inżynier elektromechaniczny w kopalni „Knurow-Szczygłowice”, jest prezesem Stowarzyszenia „Moja Gmina Nasz Powiat”, przez dwie kadencje był radnym miejskim w Knurowie.

Starostą gliwickim został wybrany dotychczasowy wicestarosta – Waldemar Dombek z Wilczy (gm. Pilchowice). Pochodzi z Wilczy, drogę zawodową rozpoczynał w Pilchowicach, gdzie pracował w Gminnym Ośrodku Kultury, a następnie w Urzędzie Gminy. Od lat działa w samorządzie gminnym i powiatowym. W latach 2002-2010 był członkiem Zarządu Powiatu Gliwickiego, następnie wicestarostą. Prezes Stowarzyszenia „Zgoda i Przyszłość”, od ponad 20 lat związany z ruchem ludowym.

– Będę kontynuował pracę dotychczasowego Zarządu Powiatu Gliwickiego, który dobrze zakończył minioną kadencję – mówił Waldemar Dombek przedstawiając swe zamierzenia na najbliższe lata.

Na wicestarostę gliwickiego radni wybrali Ewę Jurczygę z Knuruwa. Jest specjalistką z zakresu edukacji, doświadczonym samorządowcem – od 2002 r. radna Rady Powiatu Gliwickiego, gdzie m.in. pełniła funkcję wiceprzewodniczącej. Twórczyni i kierowniczka Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Knurowie.

Członkiem Zarządu Powiatu Gliwickiego został wybrany Adam Wojtowicz z Sierot (gm. Wielowieś), dyrektor Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych w Wielowsi, wcześniej pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach i Urzędu Miejskiego w Zawadzkiem.

Nowo wybranym władzom Powiatu Gliwickiego powodzenia życzyła goszcząca na sesji poseł do Sejmu RP Krystyna Szumilas.

Na pierwszej sesji wybrane zostały również komisje Rady Powiatu Gliwickiego: Komisja Rewizyjna (przewodniczący Wilhelm Krywalski), Komisja Zdrowia (przewodniczący Leszek Kołodziej), Komisja Edukacji (przewodniczący Stanisław Rudzki), Komisja Gospodarki (przewodniczący Cze-

staw Jakubek), Komisja Budżetu i Finansów (przewodniczący Krzysztof Stolarek) oraz Komisja Ochrony Środowiska, Rozwoju i Promocji (przewodniczący Winfried Ficoń).

W radzie utworzyły się cztery kluby radnych. Są to: Klub Zgoda i Przyszłość, którego przewodniczącym jest Andrzej Frejno; Klub Radnych Porozumienie Powiatu Gliwickiego – przewodniczący Michał Nieszporek; Klub Prawo i Sprawiedliwość – przewodniczący Adam Ostalecki oraz Klub Moja Gmina Nasz Powiat – przewodniczący Włodzimierz Gwiżdż.

Nowy Zarząd Powiatu Gliwickiego został zaprzysiężony na swym pierwszym posiedzeniu. Po złożeniu ślubowania Waldemar Dombek, Ewa Jurczyga i Adam Wojtowicz zaczęli część roboczą posiedzenia, rozpatrując sprawy m.in. realizowanych aktualnie inwestycji drogowych. Radni z kolei w szybkim tempie rozpoczęli prace nad budżetem powiatu na przyszły rok. Już 3 grudnia odbyło się posiedzenie połączonych komisji rady, na którym skarbnik Powiatu Gliwickiego Maria Owczarzak-Siejko przedstawiła założenia tego dokumentu. Następna sesja Rady Powiatu Gliwickiego zaplanowana została na 18 grudnia o godz. 13.30.

(RG)

RADNI POWIATU

KADENCJI 2014-2018

1. Jacek Awramienko (KWW Porozumienie Mieszkańców)
  2. Marcin Brosz (KWW Porozumienie Mieszkańców)
  3. Waldemar Dombek (KWW Zgoda i Przyszłość)
  4. Winfried Ficoń (KWW Zgoda i Przyszłość)
  5. Andrzej Frejno (KWW Zgoda i Przyszłość)
  6. Włodzimierz Gwiżdż (KWW Moja Gmina i Powiat)
  7. Andrzej Hosz (KWW Zgoda i Przyszłość)
  8. Czesław Jakubek (KWW Moja Gmina i Powiat)
  9. Ewa Jurczyga (KWW Zgoda i Przyszłość)
  10. Leszek Kołodziej (KWW Porozumienie Mieszkańców)
  11. Wilhelm Krywalski (KWW Moja Gmina i Powiat)
  12. Andrzej Kurek (KWW Zgoda i Przyszłość)
  13. Krzysztof Leśniowski (KW Prawo i Sprawiedliwość)
  14. Michał Nieszporek (KWW Porozumienie Mieszkańców)
  15. Adam Ostalecki (KW Prawo i Sprawiedliwość)
  16. Dawid Rams (KWW Zgoda i Przyszłość)
  17. Stanisław Rudzki (KW Prawo i Sprawiedliwość)
  18. Anna Smył (KWW Zgoda i Przyszłość)
  19. Krzysztof Stolarek (KWW Zgoda i Przyszłość)
  20. Marek Szolc (KW Prawo i Sprawiedliwość)
  21. Krystyna Urbańska (KW Prawo i Sprawiedliwość)
  22. Adam Wojtowicz (KWW Zgoda i Przyszłość)
  23. Jacek Zarzycki (KWW Porozumienie Mieszkańców)
- Sylwetki radnych prezentujemy w Dodatku specjalnym do tego wydania „Wiadomości Powiatu Gliwickiego”.

NASI PRZEDSTAWICIELE W SEJMIKU

Powiat gliwicki w wyborach do Sejmu Województwa Śląskiego wchodził w skład Okręgu Nr 4, obejmującego również obszar miast na prawach powiatów: Bytomia i Gliwic oraz powiatów: lublińskiego i tarnogórskiego.

Zostało z niego wybranych 7 radnych wojewódzkich:

1. Halina Bieda (KW Platforma Obywatelska RP)
2. Barbara Dziuk (KW Prawo i Sprawiedliwość)
3. Lucyna Ekkert (KW Platforma Obywatelska RP)
4. Marek Gzik (KW Platforma Obywatelska RP)
5. Andrzej Pilot (Komitet Wyborczy PSL)
6. Zbigniew Przedpełski (KW Prawo i Sprawiedliwość)
7. Andrzej Sławik (KW Ruch Autonomii Śląska). (SoG)

W gminach trochę zmian

Podczas ostatnich wyborów samorządowych mieszkańcy gmin naszego powiatu w zdecydowanej większości opowiedzieli się za pozostaniem dotychczasowych włodarzy. Zmienił się jedynie wójt gminy Pilchowice. Nieco więcej zmian nastąpiło wśród przewodniczących rad miast i gmin.

Już pierwsza tura wyborów 16 listopada pokazała, że zmian włodarzy nie życzyli sobie w większości mieszkańcy Knuruwa oraz gmin Rudziniec, Sośnicowice, Toszek i Wielowieś. Druga tura 30 listopada potwierdziła, iż nie chcieli ich również mieszkańcy Pyskowic i gminy Gierałtowiec. Tylko

w gminie Pilchowice dotychczasową wójt Joannę Kołoczek-Wybierek zastąpił na tym stanowisku Maciej Gogulla.

Większe zmiany po ostatnich wyborach samorządowych zaszły w radach miast i gmin naszego powiatu. W wielu przypadkach pociągnęło to za sobą wybór nowych przewodniczących rad – tak stało się w Knurowie oraz w gminach Gierałtowiec, Pilchowice, Toszek i Wielowieś. Nie zmienili się natomiast przewodniczący rad w Pyskowicach, Sośnicowicach i Rudzińcu.

Oto włodarze i przewodniczący rad miast oraz gmin wybrani na tę kadencję:

Gierałtowiec:

Wójt: Joachim Bargiel
Przewodniczący Rady Gminy: Józef Buchczyk

Knurów:

Prezydent: Adam Rams
Przewodniczący Rady Miasta: Tomasz Rzepa

Pilchowice:

Wójt: Maciej Gogulla
Przewodnicząca Rady Gminy: Agata Mosiądz-Kramorz

Pyskowice:

Burmistrz: Waław Kęska
Przewodnicząca Rady Miasta: Jolanta Drozd

Rudziniec:

Wójt: Krzysztof Obrzut

Przewodniczący

Rady Gminy:
Bernard Kukowka

Sośnicowice:

Burmistrz: Marcin Stroncsek
Przewodnicząca

Toszek:

Rady Gminy: Regina Bargiel
Burmistrz: Grzegorz Kupczyk
Przewodniczący Rady Gminy: Krzysztof Klonek

Wielowieś:

Wójt: Ginter Skowronek
Przewodnicząca Rady Gminy: Róża Rekus

Nowy wójt Gminy Pilchowice, Maciej Gogulla.

(RG, SoG)

W hołdzie górnikom

4 grudnia w Knurowie i sąsiednich gminach związanych z górnictwem uroczystość obchodzono Barbórkę.

Najważniejsze uroczystości odbyły się w kościele św. Cyryla i Metodego w Knurowie, gdzie w mszy św. odprawionej w intencji górników i ich rodzin uczestniczyli przedstawiciele samorządów, kopalni, firm związanych z górnictwem, a także liczne delegacje i poczty sztandarowe. Po mszy wszyscy obecni, w towarzystwie orkiestry dętej, przemaszerowali pod pomnik ku czci tragicznie zmarłych górników, gdzie złożono wieńce i kwiaty. W imieniu Powiatu Gliwickiego uczynili to (na zdjęciu od lewej): starosta gliwicki Waldemar Dombek, wicestarosta Ewa Jurczyga oraz radny Michał Nieszperek. (RG)

Foto: P. Gradek/Przebieg Lokalny

Szkolna Barbórka

Tegoroczne obchody Dnia Górnika w Zespole Szkół Zawodowych nr 2 w Knurowie miały niezwykle skromny charakter. Powodem były niedawne tragedie w KWK „Knurów-Szczygłowice” – zginęło tam dwóch górników, z których jeden był absolwentem tej szkoły.

Typowe dla Barbórki radosne spotkanie zostało zmienione na cichą uroczystość – zamiast śpiewu wybrzmiały uroczyste wiersze, a pa-

mięć górników, którzy ulegli tragicznym wypadkom, uczczono minutą ciszy. Tra-

dycyjny skok przez skórę, symbolizujący przyjęcie do stanu górniczego młodych adeptów nazywanych lisami, podkreślił powagę uroczystości.

– Wierzmy, że Barbórka w przyszłym roku odbędzie się w radosnej atmosferze, pozbawionej piętna górniczych tragedii – mówi Grażyna Dąbrowska, dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 w Knurowie. (RG)

Foto: ARC ZSZ nr 2 w Knurowie

Skacząc przez skórę uczniowie symbolicznie przyjmowani są do górnictwa. (RG)

DARY SERC

Trwają przygotowania do XII Charakterywnego Koncertu „Dary Serc”. Już dziś zapraszamy w imieniu jego organizatorów na to święto ludzkiej życzliwości, wspierające mieszkańców domów pomocy społecznej na terenie powiatu gliwickiego.

Koncert odbędzie się 13 grudnia o godz. 16.00 w Domu Kultury w Knurowie-Szczygłowicach. Wystąpią na nim zespoły muzyczne i teatralne z DPS-ów działających na terenie powiatu. W holu szczygłowickiego domu kultury oferowane będą świąteczne stroiki, ozdoby i kartki, wykonane

przez mieszkańców DPS-ów. Na uczestników koncertu czekać będzie ciasto, ufundowane przez właścicieli lokalnych piekarni i cukierni. Cały dochód z imprezy przekazany zostanie na wsparcie organizacji świąt mieszkańców domów pomocy społecznej w Sośnicowicach, Kuźni Nieborowskiej, Pilchowicach, Knurowie i Wiśniczach.

Biletem wstępu na koncert są cegiełki w cenie 20, 10 i 5 zł, rozprowadzane przez członków stowarzyszenia Moja Gmina Nasz Powiat, które jest organizatorem całego przedsięwzięcia. Cegiełki można będzie także nabyć bezpośrednio przed koncertem. (RG)

W klimacie świąt

Dok. ze str. 1

Przed kościołem w Sośnicowicach stało osiem pięknie ustrójonych choinek, na które uczestnicy jarmarku oddawali swe głosy. Za najpiękniejsze uznali drzewko Szkoły Podstawowej im. J. Rogera w Sośnicowicach, II miejsce zajęła choinka Przedszkola Miejskiego w Sośnicowicach, a III – Gminnego Przedszkola w Sierakowicach. Kon-

kurs, w którym główną nagrodą był telewizor, zorganizowała Fundacja Manufaktura Kultury we współpracy z organizatorami jarmarku i Nadleśnictwem Rudziniec.

Organizatorami VI Jarmarku Adventowego byli parafia św. Jakuba w Sośnicowicach oraz działający przy niej Zespół Charytatywny, a współorganizatorem – DPS „Ostoja”. (RG)

Mikołajki dla uczniów

5 grudnia w Zespole Szkół Specjalnych w Knurowie był dniem przepelnionym uśmiechem i niespodziankami.

Dzieci i młodzież odwiedził sam Święty Mikołaj, który obdarował ich słodkimi upominkami. Czas oczekiwania na jego przybycie wypełniony został zabawami plastycznymi i ruchowymi, konkursami, śpiewaniem piosenek i innymi atrakcjami, o co zadbały organizatorki tego dnia – panie Agnieszka Buczek i Karina Janowska. Nie był to jednak koniec niespodzianek, gdyż wraz z Mikołajem do szkoły przybyli przedstawi-

ciele sklepu Bricomarche, którzy również przygotowali dla uczniów ciekawe zabawy i konkursy z atrakcyjnymi nagrodami. Radości było co nie miara!

– Serdecznie dziękujemy wszystkim sponsorom, dzięki wsparciu których nasi uczniowie mogli przeżyć chwile radości w tak szczególnym dla wszystkich dzieci dniu – mówi Alina Janowska, dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych w Knurowie.

Sponsorami imprezy były firmy Komart, Albud, Mistrzał, NSZZ Solidarność, dyrekcja sklepu Bricomarche oraz Tesco. (RG)

Na takiego Mikołaja każdy czeka przez cały rok. (RG)

Skaldowie na jarmarku

12 i 13 grudnia na uliczkach przyległych do Rynku w Toszku odbywać się będzie Toszecki Jarmark Adventowy.

Organizatorzy zapewniają szereg atrakcji. W piątek od godz. 17.30 trwać będą występy, a w sobotę już od godz. 15.00. usłyszeć będzie można

m.in. Orkiestrę Dętą Toszek, Samstagschule DFK Toszek, AleBabki, Julię Ledwoch, zespół gospel – Przebudzenie, a koledy świata zaśpiewają artyści scen śląskich. Gwiazdą sobotniego wieczoru będą Skaldowie, którzy wystąpią o godz. 19.00.

(SoG)

Starostwo nieczynne w Wigilię

Uprzejmie informujemy, iż Starostwo Powiatowe w Gliwicach będzie nieczynne w środę 24 grudnia (Wigilia Bożego Narodzenia).

Nasi lekarze w Colombo

Dwaj lekarze Szpitala w Pyskowicach reprezentowali nasz kraj na Międzynarodowej Konferencji Światowej Federacji Położników i Ginekologów w stolicy Sri Lanki, Colombo.

Dr n. med. Przemysław Binkiewicz, ordynator Oddziału Ginekologiczno-Położniczego Szpitala w Pyskowicach Sp. z o.o. oraz specjalista ginekolog Laksman Maleuwe zostali zaproszeni na konferencję przez przewodniczącego jej komitetu naukowego, prof. Malika Goonewardene. Byli na niej jedynymi reprezentantami nie tylko naszego regionu, ale całego kra-

racji Położników i Ginekologów (SA-FOG) oraz Cejlońskiego Kolegium Położników i Ginekologów (SLCOG). Konferencja odbywała się w prestiżowym centrum kongresowym BMICH (Bandaranaike Memorial International Conference Hall). Otwarcie konferencji zaszczylił swoją obecnością prezydent Republiki Sri Lanki – Mahinda Rajapaksa.

– Problematyka poruszana w wykładach wygłoszonych przez naszych przedstawicieli dotyczyła profilaktyki i leczenia raka szyjki macicy, a prowadzone przez nich sesje wykładowe po-

Dr Przemysław Binkiewicz i lek. med. Laksman Maleuwe przed centrum kongresowym BMICH, gdzie odbywała się konferencja.

ju. Lekarze z Pyskowic prowadzili wykłady i sesje naukowe na Międzynarodowej Konferencji Światowej Federacji Ginekologów i Położników (FIGO), Południowoazjatyckiej Fede-

święcone były problemom kardiologicznym w ciąży oraz uroginekologii – informuje Leszek Kubiak, prezes Szpitala w Pyskowicach Sp. z o.o.

(RG)

Inwestujemy w drogi i mosty w powiecie gliwickim

Mamy się z czego cieszyć!

Mieszkańcy powiatu, w szczególności miejscowości Leboszowice, Pławniowice, Bojszów, Kleszczów oraz Rachowice zapewne doskonale rozpoznają już tablice ze znakami Unii Europejskiej i Regionalnego Programu Operacyjnego. To w tych miejscowościach trwają intensywne prace związane z realizacją trzech inwestycji, niezwykle istotnych z punktu widzenia skomunikowania południowej i północnej części powiatu.

Inwestycje te stanowią realizację trzech projektów:

1. „Przebudowa mostu JNI 01015126 w Pławniowicach zlokalizowanego w ciągu dróg powiatowych łączących DK40 z DK88”,
2. „Przebudowa mostu JNI 01015117 w Leboszowicach zlokalizowanego w ciągu dróg powiatowych łączących DW921 z DW408”,
3. „SZLAK EUROPEJSKI – połączenie drogi wojewódzkiej nr 408 i drogi krajowej nr 40 z drogą krajową nr 88 w Rzeczcach odcinkami dróg powiatowych nr 2918S i 2915S od miejscowości Rachowice do Kleszczowa”.

Wszystkie te projekty współfinansowane są przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-

nek 9,4 km dwóch dróg powiatowych 2918S i 2915S biegnących od miejscowości Rachowice przez Bojszów do Kleszczowa.

– Realizację wszystkich projektów planujemy zakończyć do połowy 2015 roku – mówi Jan Osman, dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych w Gliwicach. – To obecnie najważniejsze inwestycje realizowane przez Powiat Gliwicki na drogach powiatowych. Możliwość dofinansowania ich ze środków Unii Europejskiej umożliwiła nam znaczącą intensyfikację prac. Bez tej pomocy inwestycje nie mogłyby zostać zrealizowane tak szybko i w takim zakresie.

Należy podkreślić, że szczególnie inwestycje w zakresie obiektów inżynierskich – w tym przypadku mostów – należą do przedsięwzięć bardzo drogie, których powiat bez

wsparcia z zewnątrz nie byłby w stanie zrealizować. Przebudowa mostu w Leboszowicach pochłonie prawie 1,9 mln zł, natomiast mostu w Pławniowicach – aż 6,5 mln zł. Obydwa mosty przed realizacją in-

wybudowanie dwóch zjazdów, przeniesienie drogi gruntowej oraz wybudowanie tymczasowej kładki dla pieszych. Dodatkowo w ramach

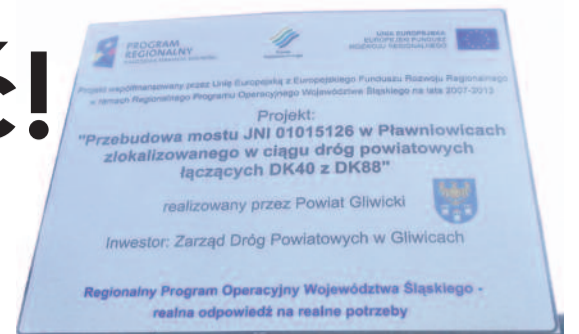
Moment usuwania konstrukcji starego mostu w Leboszowicach.

westycji znajdowały się w bardzo złym stanie.

Most w Leboszowicach postawiono w początkach ub. wieku – o nawierzchni drewnianej na stalowych belkach nośnych. Uległ zniszczeniu i w 1993 r. został wykonany most MS-54 składany z wojskowych zasobów materiałowych – jako konstrukcja składana do zastosowań tymczasowych. Prowadzona obecnie inwestycja zakłada poniesienie nakładów na prace związane z jego przebudową. W ramach przebudowy dokonana zostanie wymiana istniejącego mostu tymczasowego na most trwały. W związku z tą wymianą konieczna jest przebudowa drogi (na łącznej długości około 150 m przed i za obiektem), regulacja rzeki (na odcinku po 20 m powyżej i poniżej obiektu),

prac budowlanych wykonana została przebudowa kabla ziemnego, który koliduje z przebudowywanym mostem drogowym.

Pławniowicki most wprawdzie nie był tymczasowy, niemniej jego stan techniczny urągał wszelkim możliwym normom. Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach – w trosce o bezpieczeństwo użytkowników – zmuszony był wprowadzać coraz to nowe ograniczenia na tym obiekcie, jako że jego nośność z roku na rok pogarszała się. W ramach realizowanej obecnie inwestycji ponoszone są nakłady na: roboty rozbiórkowe, wykonanie konstrukcji przęsła, wykonanie konstrukcji podpór i posadowienia, wykonanie kładki dla pieszych, wykonanie wieszaków, oczyszczenie

i konserwację istniejących łożysk konstrukcji łukowej, wykonanie łożyska konstrukcji kładki, wykonanie dylatacji blokowych, wykonanie izolacji i odwodnienia, wykonanie nawierzchni jezdni i chodników, zamontowanie taśm barier oraz wykonanie poręczy z rur stalowych, wykonanie dwustronnych balustrad stalowych na kładkach dla pieszych, przeprojektowanie napowietrznej sieci telekomunikacyjnej oraz wykonanie dojazdów do obiektów.

Jednak największą prowadzoną inwestycją jest „SZLAK EUROPEJSKI – połączenie drogi wojewódzkiej nr 408 i drogi krajowej nr 40 z drogą krajową nr 88 w Rzeczcach odcinkami dróg powiatowych nr 2918S i 2915S od miejscowości Rachowice do Kleszczowa” o wartości ponad 17,3 mln zł. Objęte projektem drogi stanowią połączenie drogi wojewódzkiej 408 z technicznym zjazdem z autostrady A4, znajdują się też w bezpośrednim sąsiedztwie z drogami krajowymi nr 88, 78 i 94. W ramach projektu zostanie poprawiona nośność drogi poprzez wykonanie jej nowej konstrukcji od podstaw, jak również wykonanie robót towarzyszących związanych z budową / przebudową chodnika oraz kanalizacji deszczowej.

– Mam nadzieję, że mieszkańcy, pomimo pewnych niedogodności związanych z realizacją inwestycji, docenią naszą pracę – konstatuje Waldemar Dombek, starosta gliwicki – Osobiście jestem niezwykle dumny, że udało nam się pozyskać tak duże środki na inwestycje drogowe. Za pół roku będziemy mogli korzystać już z ich efektów.

(EH)

Podczas prac drogowych na trasie SZLAKU EUROPEJSKIEGO.

2013. Dzięki nim zostaną zmodernizowane dwa mosty – jeden zlokalizowany w Leboszowicach (nad rzeką Bierawką), a drugi w Pławniowicach (nad Kanałem Gliwickim) oraz odci-

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

Dla kierowców, pieszych i rowerzystów

II etap przebudowy drogi powiatowej Żernica-Smolnica, ścieżka rowerowa oraz chodnik – to kolejne udogodnienia dla kierowców, rowerzystów i pieszych poruszających się po gminie Pilchowice.

Jak informuje Zarząd Dróg Powiatowych w Gliwicach, zakończyła się realizacja zadania „Przebudowa drogi powiatowej Nr 2916S Żernica-Smolnica – etap II wraz z budową ciągu pieszo-rowerowego w miejscowości Smolnica”. Zadanie swoim zakresem obejmowało przebudowę drogi powiatowej wraz z wymianą podbudowy na odcinku o dł. 822 mb pomiędzy miejscowościami Żernicą i Smolnicą. Ze

względu na niską nośność nawierzchni i jej niejednorodność, zaprojektowano jej nową konstrukcję od podstaw. Ponadto w zakresie robót nawierzchniowych w Smolnicy na odcinku od końca przebudowywanej drogi – tj. od granicy z Gminą Pilchowice do skrzyżowania z ul. Bierawki, wykonany został remont nawierzchni o szer. 6,0 m na długości około 700 mb. Na tym odcinku wykonane zostały również prace związane z poprawą odwodnienia, polegające na ścinie i utwardzeniu poboczy oraz odtworzeniu rowów przydrożnych.

Dodatkowo przy drodze powiatowej Nr 2916S ul. Wiejska w Smolnicy wybu-

dowana została ścieżka rowerowa i chodnik zlokalizowany po prawej stronie drogi (jadąc w kierunku Żernicy). Dwukierunkowa ścieżka rowerowa o długości około 690 mb ma szerokość 2,0 m. Obok ścieżki rowerowej zaprojektowano chodnik na długości około 610 mb o zmiennej szerokości.

Zadanie to było realizowane w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych oraz przy wykorzystaniu środków z budżetu powiatu i wsparciu finansowym gmin Sośnicowice i Pilchowice.

Przy modernizowanym odcinku drogi powstał wygodny chodnik i ścieżka rowerowa.

(ZDP)

Minister o seniorach

Wizytę w gminie Pilchowice złożył Władysław Kosiniak-Kamysz – minister pracy i polityki społecznej.

Minister wziął udział w konferencji pt. „Polityka senioralna wyzwaniem dla samorządowców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych”, która odbyła się w Domu Kultury w Żernicy. – Polityka senioralna jest dla nas wszystkich ogromnym wyzwaniem, gdyż w Polsce w szybkim tempie zwiększa się liczba osób starszych – mówił Władysław Kosiniak-Kamysz podczas konferencji. Minister zapowiedział, iż od 2015 r. rząd uruchomi pilotażowy program, mający na celu tworzenie miejsc dziennego pobytu dla seniorów. Ich robocza nazwa to Centrum Senior WIGOR – czyli Wiedza, Integracja, Godność, Opieka, Rehabilitacja. Centra te powinny być dostosowane do potrzeb danej społeczności, gdyż inne są w tym względzie oczekiwania np. w dużym mieście, a inne w małej gminie.

Podczas konferencji 5 listopada przedstawiona została działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pilchowicach, tamtejszego Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Klubu Dziecięcego w Wilczy, a także budo-

Władysławowi Kosiniak-Kamyszowi podczas wizyty towarzyszył reprezentujący Powiat Gliwicki Waldemar Dombek.

wanego właśnie Klubu Dziecięcego w Żernicy, który następnie minister zwiedził. Kluby te powstały dzięki dofinansowaniu, otrzymanemu przez Gminę Pilchowice z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

W konferencji wzięli udział pracownicy pomocy społecznej, dyrektorzy DPS-ów i szkół, przedstawiciele gmin oraz organizacji pozarządowych z terenu powiatu. – Pilchowice są jedną z najlepszych gmin pod względem opieki społecznej w naszym województwie – stwierdził w swym wystąpieniu podczas konferencji Andrzej Pilot, wicewojewoda śląski.

Minister odwiedził także oddaną tego dnia do użytku Stację Uzdatniania Wody w Nieborowicach. (RG)

Potrzebna profilaktyka

W dniach 22-23 listopada w Rybniku-Słodołach odbył się zorganizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach wyjazd warsztatowo-szkoleniowy dla rodziców zastępczych oraz ich dzieci w ramach programu „Moje – Twoje – Nasze wartości – Program Profilaktyczny w Powiecie Gliwickim”, współfinansowanego ze środków Województwa Śląskiego.

Rodzice zastępczy wzięli udział w cyklu szkoleniowo-warsztatowym, dzięki któremu mieli możliwość zwiększenia kompetencji wychowawczych w zakresie profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci, rozwoju wiedzy i umiejętności praktycznych poprzez wsparcie specjalistyczne i informacyjne dotyczące sprawowania opieki nad dziećmi, które doświadczyły przemocy w rodzinie biologicznej – często pochodzących z rodzin alkoholowych. Bardzo cenna dla uczestników była również możliwość podzielenia się doświadczeniami w sprawowaniu funkcji rodziny zastępczej.

Na wyjazd szkoleniowy zaproszone były także dzieci przebywające w pieczy zastępczej, które miały zapewnioną odpowiednią opiekę oraz ciekawie za-

gospodarowany czas przez opiekunów – pracowników PCPR w Gliwicach.

Wyjazd do Rybnika spełnił oczekiwania uczestników, którzy wyrazili swoje zadowolenie i złożyli podziękowania za mile spędzony czas oraz możliwość uczestnictwa w zajęciach w ramach programu. Doceniony został wysoki poziom merytoryczny zajęć, spo-

Uczestnicy programu nie kryli zadowolenia z wyjazdu szkoleniowo-warsztatowego do Rybnika.

sób ich prowadzenia oraz fachową i przyjazną opieką nad dziećmi. Radość i uśmiech na twarzy uczestników wyjazdu były dla prowadzących i pracowników PCPR w Gliwicach największą nagrodą. Złożone przez rodziny zastępcze podziękowania i oczekiwania dalszej współpracy stały się motorem do inicjowania w przyszłości tego typu szkoleń.

Rodzinom zastępczym za udział w szkoleniu jeszcze raz bardzo dziękujemy. (PCPR)

Program „Moje – Twoje – Nasze wartości – Program profilaktyczny w Powiecie Gliwickim” jest współfinansowany ze środków Województwa Śląskiego w ramach konkursu dla powiatów ziemskich pod nazwą Wzmacnianie rozwoju lokalnych systemów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Złote i diamentowe gody

Kolejne piękne jubileusze zawarcia związku małżeńskiego – 50 i 60 lat – obchodzili pary z gminy Wielowieś.

Jak co roku w Gminnej Bibliotece Publicznej w Wielowsi 7 listopada odbyła się uroczystość wręczenia medali przyznanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej „Za Długoletnie Pożycie Małżeńskie”. Wójt Gminy Ginter Skowronek oraz przewodniczący Rady Gminy Wielowieś Stefan Kusz gościli pary z terenu gminy Wielowieś, które zawarły związek małżeński w 1964 r. oraz jubilatów, którzy związek małżeń-

ski zawarli dziesięć lat wcześniej, tj. w 1954 r.

Po przywitaniu gości, wójt wygłosił ciepłe przemówienie do zebranych jubilatów i odznaczył pary medalami. Całość dopełniły życzenia, upominki oraz kwiaty. Po przyznaniu odznaczeń jubilatów zaproszono na słodki poczęstunek. W tym niezwykłym wydarzeniu towarzyszyła im radość i wzruszenie, bowiem spotkanie było doskonałą okazją do refleksji nad przemijającym czasem oraz do wspomnień.

Medale z okazji 50 rocznicy małżeństwa otrzymali: Krystyna Nafalska-

-Babiarz i Władysław Babiarz, Gertruda i Ginter Badurowie, Irena i Kurt Halaczynscy, Elżbieta i Robert Franke, Irena i Marcin Helischowie, Agnieszka i Józef Jendrysikowie, Anna i Ernest Knoppowie, Maria i Ludwik Smarunowie oraz Rozalia i Karol Stefanowie. Z kolei z okazji jubileuszu Diamentowych godów uhonorowani zostali Władysława i Józef Marszałkowie.

Wszystkim jubilatam składamy gratulacje oraz najlepsze życzenia spokoju, pomyślności i zdrowia na dalsze lata wspólnego życia.

(GJ)

Pamiątkowa fotografia długoletnich małżonków z organizatorami jubileuszowej uroczystości.

Innowacyjny samorząd

Starostwo Powiatowe w Gliwicach otrzymało certyfikat aktywnego uczestnika Regionalnego Systemu Innowacji.

Wręczenie certyfikatów odbyło się w Chorzowie podczas konferencji pt. „Biznes – Nauka – Samorząd. Partnerstwo na rzecz inteligentnego rozwoju. Open Days 2014 Local event – Smart partnerships for jobs and growth”. Konferencja została zorganizowana przez Samorząd Województwa Śląskiego w ramach projektu systemowego Sieć Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych we współpracy z Biurem Regionalnym Województwa Śląskiego w Brukseli.

Dyskusja dotyczyła m.in. inteligentnych specjalizacji jako istoty budowania przewagi konkurencyjnej regionu, o czym w swoim wystąpieniu mówił europarlamentarzysta dr Jan Olbrycht. Natomiast przedstawiciele partnerów projektu: Głównego Instytutu Górniczego, Górnośląskiej Agencji Przedsiębiorczości i Rozwoju oraz Parku Naukowo-Technologicznego Euro-Centrum poinformowali o swej pracy w ramach Sieci Regionalnych Obserwatoriów Specjalistycznych. Zaproszeni goście z Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej oraz Banku Światowego podzielili się doświadczeniem w tematyce pomocy publicznej

w projektach z obszaru badań rozwoju i nauki oraz poruszyli kwestie związane zarówno z inteligentnymi specjalizacjami w przedsiębiorstwach, jak i możliwościami wspierania przedsiębiorców w budowaniu konkurencyjności na rynku regionalnym i międzynarodowym.

Dla podkreślenia roli samorządów w stymulowaniu innowacji w ramach projektu audytowi poddano 19 jednostek samorządu terytorialnego. Sześć z nich – w tym Starostwo Powiatowe w Gliwicach – otrzymało certyfikaty aktywnego uczestnika Regionalnego Systemu Innowacji.

(RG)

Łatwiej po schodach

Dwa schodolazy zakupione zostały przez Powiat Gliwicki dla placówek oświatowych. Urządzenia te likwidują kolejne bariery architektoniczne dla niepełnosprawnych uczniów i umożliwiają łatwe pokonywanie schodów w budynkach Zespołu Szkół Specjalnych w Knurowie oraz Zespołu Szkół Specjalnych w Pyskowicach.

Przekazanie urządzeń odbyło się 21 listopada. Schodolazy to transportery schodowe, za pomocą których w łatwy i niewymagający wysiłku sposób można przewozić osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich

po stopniach schodów. Są przystosowane do transportu ciężaru o wadze do 135 kg. Każde z urządzeń kosztowa-

Podczas demonstracji schodolazu w Zespole Szkół Specjalnych w Knurowie.

ło 17 tys. zł. Schodolazy włoskiej marki Antano LG 2030 z radością zostały powitane przez personel i uczniów dwóch powiatowych zespołów szkół specjalnych.

– Bardzo cieszę się, że szkoła wzbogaciła się o takie urządzenie – mówi Alina Jaworska, dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych w Knurowie. – W naszej placówce większość sal dla uczniów mieści się co prawda na parterze, ale są też pomieszczenia w piwnicy i na pierwszym piętrze, do których dzięki schodolazowi łatwiej będzie nam teraz przewozić dzieci poruszające się na wózkach inwalidzkich. (RG)

W Roku Czytelnictwa

„Czarne na białym. To oczywiście, że warto czytać” – tak brzmiał tytuł konferencji, która odbyła się 6 listopada w Centrum Edukacyjno-Kongresowym Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

Impulsem do organizacji konferencji był obchodzony w 2014 r. jubileusz 650-lecia książki, który ogłoszony został Rokiem Czytelnika. Honorowy patronat nad tym ogólnokrajowym przedsięwzięciem objął Bronisław Komorowski, prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.

Na konferencję w Gliwicach tłumnie przybyli bibliotekarze z wszystkich typów bibliotek i nauczyciele, nie tylko z Gliwic, powiatu gliwickiego i woje-

Ciekawy wykład nt. ekslibrisu wygłosił dr hab. Krzysztof Marek Bąk.

wództwa śląskiego. Uczestnicy konferencji w części pierwszej wysłuchali referatów tematycznie związanych z tytułem konferencji, by następnie wziąć udział w części warsztatowej.

Z wielkim zainteresowaniem wysłuchano wystąpienia: dr. Marka Kaczmarczyka z Uniwersytetu Śląskiego pt. „Neurotyczny aspekt procesu czytania. Książka jako przedłużenie empatii lustrzanej”, dr. hab. Artura Jazdona z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu pt. „Nie czy, ale jacy będziemy potrzebni. O roli bibliotek i bibliotekarzy w zmieniającej się rzeczywistości”, Martyny Darowskiej z Politechniki Śląskiej pt.

„Wyszukiwarka zasobów bibliotecznych Primo w Bibliotece Głównej Politechniki Śląskiej”, dr. hab. Krzysztofa Marka Bąka z Uniwersytetu Śląskiego pt. „Po co komu dziś ekslibris” oraz Andrzeja Wychowañca z firmy Bezkartek.pl pt. „Wirtual-

na biblioteka bezkartek.pl”. Warsztaty składały się z dwóch sesji, każda po trzy tematy do wyboru. Uczestnicy konferencji mogli więc, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, brać w nich czynny udział. Zajmowano się m.in. takimi zagadnieniami jak: przykłady dobrych praktyk w bibliotekach publicznych, fascynacje czytelnicze, budowanie relacji z otoczeniem czy warsztat informacyjny i narzędzia cyfrowe bibliotekarza.

Konferencję zorganizowali: Biblioteka Główna Politechniki Śląskiej, Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach, Powiatowa Biblioteka Publiczna w Gliwicach z siedzibą w Pyskowicach i Gliwicki Ośrodek Metodyczny.

– Konferencja ta była pierwszym wspólnym przedsięwzięciem czterech instytucji związanych z edukacją czytelniczą i upowszechnianiem książki z miasta i powiatu gliwickiego – mówi Krystyna Wołoch, dyrektor Powiatowej Biblioteki Publicznej w Gliwicach z siedzibą w Pyskowicach. – Rozpoczęła ona proces integracji tego środowiska, który to proces, mam nadzieję, urzeczywistni się w kolejnych tego typu lub podobnych przedsięwzięciach.

(KW)

Magiczny świat dzieci

W Szkole Podstawowej w Rudnie podsumowano Ogólnopolski Konkurs Literacko-Artystyczny „Magiczny świat zabawek: wyruszamy w podróż z ulubionymi zabawkami”.

Na konkurs, zorganizowany przez SP w Rudnie przy współpracy z Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu, wpłynęło blisko 200 prac z całej Polski. Jego uczestnicy – uczniowie klas od IV do VI, mieli za zadanie wykonać książeczkę z własnym opowiadaniem na temat przygód swojej ulubionej zabawki oraz ilustracjami lub fotografiami. Z zadania tego wywiązali się znakomicie, o czym świadczyły nagrodzone prace, wystawione w sali, gdzie 20 listopada zorganizowano podsumowanie konkursu.

Licznych gości przywitała dyrektor szkoły Ewa Dohrmann. Przypomniała przy tym, że 20 listopada jest od 25 lat obchodzony na świecie jako Powszech-

Podczas lekcji muzealnej dzieci mogły poznać zabawki swych rodziców.

ny Dzień Dziecka, a w naszym kraju po raz pierwszy – jako Ogólnopolski Dzień Praw Dziecka. Nawiązywał do tego także w swym liście skierowanym do społeczności szkolnej w Rudnie rzecznik praw dziecka Marek Michalak. Uczniowie zaprezentowali przedstawienie mówiące o prawach dzieci, a przywołujące postać króla Macusia I.

Laureaci konkursu otrzymali liczne nagrody ufundowane przez sponsorów i podarunki od rzecznika praw dziecka, wręczone m.in. przez zastępcę wójta Gminy Rudziniec Andrzeja Hosza, dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Rudzinie Danutę Czok i Renatę Böhm – prezes Stowarzyszenia na Rzecz Odnowy i Rozwoju Lokalnego Sołectwa Rudno. Uroczystość zakończyła lekcja muzealna przygotowana przez Annę Bannert z Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu, poświęcona tradycyjnym zabawkom dziecięcym. Nad całością czuwała pomysłodawczyni i „dusza” tego wydarzenia, Bożena Kaczmarczyk.

Konkurs odbywał się pod honorowym patronatem: Marka Michalaka – rzecznika praw dziecka, Stanisława Fabera – śląskiego kuratora oświaty, Michała Nieszporaka – starosty gliwickiego, Krzysztofa Obrzuta – wójta Gminy Rudziniec, Jana Spałka – nadleśniczego Nadleśnictwa Rudziniec, Gminnego Ośrodka Kultury Rudziniec oraz Stowarzyszenia na Rzecz Odnowy i Rozwoju Lokalnego Sołectwa Rudno.

Pełne wyniki konkursu znajdują się na stronie www.sprudno.edu.pl.

(RG)

Koncert wdzięczności

9 listopada w sali OSP w Pilchowicach odbył się koncert dedykowany Eleonorze Lenży-Pyce. Inicjatorami tego wydarzenia byli dawni uczniowie pani Eleonory, którzy muzyką i śpiewem chcieli podziękować za przekazaną im wiedzę i lata muzycznej edukacji, a organizatorem koncertu było Stowarzyszenie Pilchowiczanie Pilchowiczanom.

Podczas koncertu pani Eleonora odebrała wiele podziękowań od swych uczniów.

Pani Eleonora Lenża-Pyka przed laty założyła w Pilchowicach filię gliwickiego Ogniska Muzycznego, w której uczyła gry na pianinie i akordeonie. Filia liczyła przez lata zawsze ok. 20 uczniów. Odbywały się obowiązkowe popisy kwartalne, a uczniowie uświetniali swymi występami liczne imprezy okolicznościowe, koncertowali też poza Pilchowicami, zdobywając wyróżnienia i nagrody. Ze względu na trudności organizacyjne i formalne pilchowicka filia zakończyła działalność w 1992 r. Pani Eleonora kontynuowała pracę, prowadząc działalność prywatną. To wspierały nauczyciel, jak mało kto potrafi „zarażać” swoją pasją i umiłowaniem – nie tylko muzycznego – piękna. Dziś jest już na zasłużonej emeryturze, ale nadal wspiera młodych muzyków, swoich dawnych wychowanków.

(AR)

Jubileusz i wystawa

W Muzeum Miejskim w Pyskowicach obejrzyć można wystawę pt. „20-lecie gazety miejskiej – Przeglądu Pyskowskiego”. Na jej otwarciu nie zabrakło byłych redaktorów naczelnych oraz dziennikarzy, którzy przez te wszystkie lata współpracowali z gazetą. Przybyli także goście – władze miejskie oraz sympatycy i czytelnicy gazety.

Ekspozycję przygotowali Bożena Jarząbek i Władysław Macowicz, kustosz muzeum. Zebranych powitał redaktor naczelny Krzysztof Łapucha, dziękując za pracę i współpracę. Władysław Macowicz przedstawił krótką, ale momentami burzliwą historię miejskiej gazety, której pierwszy numer ukazał się w listopadzie 1994 r.

„Przegląd Pyskowsicki” jest gazetą samorządową, nieodpłatną, wydawaną przez Samorząd Miasta Pyskowice. Pierwszym jej redaktorem naczelnym był Aleksander Cichorz, drugim Antoni Drewniak, a trzecim – obecnie pełniący tę funkcję Krzysztof Łapucha. Jednym z najlepszych piór gazety był Mirosław Dąbrowski, polonista i nauczyciel, który na otwarciu wystawy ciepło wspominał momentami niełatwą, ale ciekawą pracę w „Przeglądzie Pyskowsickim”. Duży wkład w kształtowanie się gazety przez lata wnosili współpracownicy, piszący pracownicy Urzędu Miejskiego w Pyskowicach oraz jednostek organizacyjnych miasta takich jak szkoły, biblioteka itd. oraz oczywiście zespoły redakcyjne. Wieloletnim

redaktorem technicznym gazety był Piotr Denisiewicz.

Przez lata zmieniała się szata graficzna gazety, treści artykułów oraz jej dziennikarski kształt. Zawsze jednak była poczytna i lubiana przez mieszkańców. Przytoczono nawet anegdotę, kiedy na początku istnienia gazety duży nakład zgarnęła jedna z obrotnych

Wystawę otworzyli Władysław Macowicz (pierwszy z prawej) i Krzysztof Łapucha.

pyskowiczankę i po złotówce sprzedawała „Przegląd Pyskowsicki” na miejskim targu. Nakład schodził jak świeże bułeczki.

Na wystawie można oglądać zebrane i posegregowane numery gazety z minionego dwudziestolecia, liczne ciekawostki, a także inne gazety lokalne, jakie ukazywały się na pyskowsickim rynku, w tym również gazetki parafialne.

– Podsumowując dwudziestolecie wydawania naszej lokalnej gazety, bardzo serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy przez ten czas współdziałali w przygotowaniu materiałów do druku, a szczególnie zespołowi redakcyjnemu – mówił Władysław Macowicz.

Wystawę można zwiedzać do 31 grudnia od wtorku do soboty w godz. 16.00-18.00 i w niedzielę od 15.00 do 17.00. W poniedziałki nieczynne. Wstęp wolny. (MFR)

Plastyczne zmagania

Ponad sto pięknych prac wykonali uczestnicy Powiatowego Konkursu Plastycznego „Sprzęt gaśniczy wczoraj i dziś”.

Temat konkursu zainspirował wielu przedszkolaków oraz uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, którzy namalowali, narysowali i wykonali m.in. makiety wozów strażackich i urządzeń służących do gaszenia pożaru oraz ratowania życia. Podczas podsumowania konkursu, które odbyło się 6 listopada w starostwie, laureaci odebrali liczne

Wśród prac dominowały rysunki, ale nie zabrakło też form przestrzennych.

nagrody, wręczone przez starostę gliwickiego Michała Nieszporaka, Sławomira Adamczyka z Zarządu Powiatu Gliwickiego, Andrzeja Frejno – prezesa Zarządu Powiatowego Związku OSP RP w Gliwicach oraz st. kpt. Jerzego Grochowskiego z Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach. Pierwsze miejsca w poszczególnych kategoriach zajęli: Adam Parchański z Przedszkola nr 5 w Pyskowicach, Karolina Pater z SP w Rudnie, Julia Mysłowiecka z SP w Kleszczowie i Helena John z Gimnazjum w Wielosiu. Specjalne gratulacje otrzymała najmłodsza uczestniczka konkursu, trzyletnia Wiktoria Kansy.

Konkurs zorganizowało Starostwo Powiatowe w Gliwicach przy współdziałaniu Zarządu Powiatowego Związku OSP RP w Gliwicach oraz Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach. (RG)

Niezwykły czas Bożego Narodzenia

Boże Narodzenie jest okresem niezwykłym. To czas radości z przyścia na świat Bożej Dzieciny, do czego nawiązuje ludowa nazwa „gody”, pochodząca od starosłowiańskiego „god” – wesołość, radość, szczęśliwość, ucztę. Jest to jednak radość szczególna, nie głośnie, huczna, ale połączona ze skupieniem i wyciszeniem, z poczuciem podniosłości i swoistej tajemniczości tych świąt, zwłaszcza wprowadzającej w nie wigilii. Sięgnijmy w przeszłość i powspominajmy, jak chwile te przeżywali mieszkańcy powiatu gliwickiego, jak śląskie tradycje gdzieniegdzie przeplatają się z kresowymi oraz obyczajami z innych regionów Polski, co wynika z tego, że po wojnie na Śląsk przyjeżdżali przesiedleńcy ze Wschodu, a od końca lat 40. XX wieku przybywali tutaj za pracą ludzie z różnych regionów Polski.

Niezwykły czas Bożego Narodzenia musi przebiegać w niecodziennej scenerii, toteż przygotowaniom do świąt towarzyszyły zawsze zabiegi porządkowania – szorowano ściany i podłogi, myto okna, omiotano powały, sprzątno obejście. Wszechobecna dziś choinka przywędrowała do nas z Niemiec i pojawiła się najpierw w śląskich miastach, w pierwszej połowie XIX wieku w domach mieszczan niemieckiego, a w drugiej – również polskiego pochodzenia. Na wsi aż do początków XX wieku symboliczną bożonarodzeniową dekoracją był wierzchołek lub gałązki drzewka zwisające z sufitu i zdobione jabłkami, orzechami, drobnymi ciasteczkami i papierowymi łańcuchami, a przede wszystkim „betlejka” – szopka betlejemska ze żłobkiem. W przeciwieństwie do krakowskich odpowiedników, wzorowanych na strzelistych kościołach, śląska „betlejka” jest szopą, szalasem pasterskim lub górską grota wypełnioną gipsowymi, glinianymi lub drewnianymi figurkami. Obok postaci wziętych z Ewangelii pojawiali się tam śląscy chłopcy, rolnicy, handlarze, Żydzi i zwierzęta. I to nie tylko w domowych szopkach, ale i w stajenkach ustawianych w kościołach.

W wigilijny dzień obowiązywał ścisły post – i to wszystkich domowników, łącznie z dziećmi i ze zwierzętami. Jedną z mieszkańek powiatu gliwickiego wspominając dzieciństwo przypadające na czas przed I wojną światową, opowiadała, że rano podawano dzieciom kawę zbożową, a potem aż

do wieczerzy wigilijnej nikt nie pił już nawet kropli wody. Starano się w tym dniu również niczego nie pożyczzać, żeby nie pozbyć się w ten sposób z domu szczęścia. Szczęście natomiast mógł do obejścia przynieść mężczyzna, jeżeli jako pierwszy w wigilijny poranek zawitał do czyjegoś domu.

Po południu, zanim pierwsza gwiazda wskazała czas siadania do stołu, we wsi – zwłaszcza przed dworem dziedzica i probostwem – rozlegały się strzały.

ADWENTOWE WYRZECZENIA

Adwent to czas wyciszenia i wystrzegania się pokus – w tym łakomstwa. W latach międzywojennych pojawiła się zachowana do dziś w wielu śląskich domach tradycja przygotowywania wieńca adwentowego. Jest to różnych rozmiarów koło, upieczone z gałązek jodły, świerka lub sosny, zdobione wedle gustu pani domu wiciokrzewem, bombkami, przewiązane czerwoną wstążeczką, na którym ustawiano cztery świece symbolizujące cztery niedziele adwentowe. W każdą z tych niedziel zapala się kolejną świecę, śpiewając pieśni adwentowe. Wieńce stawia się najczęściej na stole, niegdyś podwieszano je również pod sufitem. Dziś namiaski wieńca w postaci różnorodnych bożonarodzeniowych stroików wieszają się na drzwiach domostwa. Adwent nieodłącznie wiąże się z radosnym wyczekiwaniem na małego Jezusa, z mszami roratnimi, na które rano, a obecnie coraz częściej wieczorem podążają dzieci oraz dorośli, niosąc roratnie lampiony i latarenki, które są symbolem światła, rozjaśniającego mroki grzesznej duszy. W adwencie śląskie gospodynie pieką pierniki, które muszą poleżeć jakiś czas w zamkniętym naczyniu, aby zmiękły zanim trafią na świąteczny stół.

To młodzi chłopcy strzelali z biczów na wiwat. Później bicze zastąpione zostały racami lub petardami, gdyż w Gierałtowicach zabawa z biczami pewnego roku skończyła się poważnymi okaleczeniami i władze jej zabroniły.

W wigilijny stół od zawsze nakrywano odświętnie i bardzo starannie. Uważano również, że wstawanie od niego podczas wieczerzy to zła wróżba. W pew-

nej śląskiej rodzinie w Pyskowicach kilka dobrych lat temu podczas wigilijnego posiłku zaciął się adapter i płyta wygrywała przez pół godziny jeden wers kolędy „przybieżeli do Betlejem...”, przybieżeli do Betlejem...”, bo nikt z domowników nie śmiał wstać od świątecznego stołu, by przestawić igłę odtwarzacza, zanim wszyscy domownicy nie skończyli wieczerzy. Warto zwrócić uwagę na zachowaną do dziś niezwykłość tego posiłku – uroczyste biesiadowanie odbywa się przy stole zastawionym wyłącznie postnymi potrawami i w towarzystwie tylko najbliższych osób. Wieczera miała religijny, a więc podniosły charakter – ubierano się elegancko, posiłek rozpoczynało czytanie fragmentu Ewangelii o narodzeniu Jezusa Chrystusa, a potem następowała wspólna modlitwa wszystkich domowników inicjowana przez ojca ro-

śnie okazję. W bogatszych domach (zwykłym ten prawdziwym przywędrował z polskich Kresów) szykowano dwa naście potraw, bo tyle jest miesięcy w roku i tylu było apostołów... Z czasem wśród dań, również w powiecie gliwickim, obok typowo śląskich potraw królował czerwony barszcz z uszkami, zupa grzybowa, karp przygotowywany na różne sposoby, śledzie, kompot z suszu i kutia. Osoby rodem z Poznańskiego jadły w tym szczególnym dniu m.in. szare

Wiele świątecznych ozdób można kupić na jarmarkach adwentowych, organizowanych przed Bożym Narodzeniem.

kluski nadziewane grzybami, pochodzący z Rzeszowszczyzny preferowali biały postny barszcz z grzybami, a z Kielecczyzny np. groch z kapustą. Przedstawiciele każdego regionu Polski osiedlający się na Górnym Śląsku wnosili do kulinarnego tygła kolejne smaki. Tradycyjna jednak śląska wigilia zaczynała się od „siemieniutki” – wywaru z konopi, do którego dodawano kaszę (gryczaną lub jaglaną), a czasem również groch. Obowiązkowym składnikiem wieczerzy były potrawy z makiem, który podobnie jak ziarna zbóż, suszone owoce, miód, grzyby i orzechy symbolizował urodzaj i płodność, a także łączność z zaświatami. Czasem napełniano makiem tzw. „puczki” – rodzaj paczków wkładanych do glinianego garnka i zalewanych odrobiną roztopionego masła, ale najczęściej podawano wspomniane już „makówki” – zmielony mak z dodatkiem bakalii, ugotowany na mleku, przekładany warstwami bułek, ciasta lub klusek. Jedną z najstarszych obrzędowych potraw jest „moczka” – gęsty sos na zasmażce z masła i mąki z różnymi dodatkami. Wielość i zróżnicowanie tych dodatków (są wśród nich m.in. piernik, bakalie, suszone gruszki, pasternak i ciemne piwo) sprawiają, że niemal każda śląska rodzina poszczycić się może nieco innym smakiem tej potrawy sporządzonej wg przepisów pieczołowicie przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Ryby pojawiały się początkowo tylko w bogatych domach, z czasem stały się podstawową potrawą wigilijną. Powszechnie uważano, że należy skosztować choć odrobinę z każdego wigilijnego dania, co gwarantować miało pomyślność w kolejnym roku.

dziny. Podczas spożywania potraw nie wypadało śmiać się czy hałasować ani rozmawiać na tematy frywolne. Na stole ustawiano też dodatkowy talerz, dla samotnej osoby, zbłąkanego gościa, dla kogoś biednego albo dla samego Pana Boga lub na pamiątkę bliskich, którzy odeszli. Puste nakrycie do dziś symbolizuje również duchową obecność zmarłej osoby z rodziny. Łamanie się oplatkiem nie było tak powszechne jak dzisiaj, ale na nakrytym białym obrusem stole obowiązkowo stawiano krzyż i świece. Kontynuacją tego zwyczaju jest stawianie krzyża i świec w czasie tzw. „kolędy” czyli wizyty księdza w domu swoich parafian. Wspomnieniem stajenki betlejemskiej było sianko wkładane pod biały obrus, najczęściej w narożach stołu. W niektórych domach sianko układano na podłodze albo stawiano w kącie słomiany snop. Na sianku nierzadko kładziono po kilka ząbków czosnku, aby uchronić się przed chorobami.

Liczba potraw na wigilijnym stole zależała od zamożności domu. Li często wieczerza nie zaliczała się do szczególnie wystawnych – od codziennej różniła się tylko tym, że pojawiały się na stole potrawy przygotowywane wyłącznie raz w roku, na tę wła-

Wśród wigilijnych potraw nie może zabraknąć ryb przyrządzanych na wiele sposobów.

KRUS promuje bezpieczną pracę

Pierwsza pomoc przedmedyczna

Liczba wypadków związanych z prowadzeniem działalności rolniczej sukcesywnie spada, ale mimo to nadal utrzymuje się na wysokim poziomie. Ignorowanie przepisów i zasad bhp, a nieraz po prostu nieszczęśliwy zbieg okoliczności są przyczyną wielu wypadków w rolnictwie. W sytuacji, gdy dojdzie do takiego zdarzenia, trzeba znać podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, aby w porę udzielić jej poszkodowanemu. Umiejętnie i w porę udzielona pomoc może w wielu wypadkach uratować życie poszkodowanemu lub zapobiec ciężkim powikłaniom w przebiegu leczenia. Należy także jak najszybciej wezwać fachową pomoc medyczną. Podczas zawiadamiania o wypadku służbom ratowniczym trzeba podać następujące dane: rodzaj wypadku – tak jak np. uraz piłką, upadek z przyczepy itp.; miejsce wypadku; to, ile osób jest poszkodowanych; w jakim stanie są poszkodowani – np. czy osoba jest przytomna; dane personalne osoby wzywającej pomoc.

▶ porażenia prądem – należy pamiętać, aby w przypadku udzielenia pomocy poszkodowanemu w wyniku porażenia prądem w pierwszej kolejności zadbać o własne bezpieczeństwo. W tym celu trzeba odciąć dopływ prądu najszybciej jak to możliwe. Następnie należy zadzwonić po pogotowie. Po upewnieniu się, że dopływ prądu został odcięty sprawdzić, czy ranny oddycha i czy ma tętno. Jeśli jest to konieczne, należy zastosować sztuczne oddychanie lub masaż serca. Przed wykonaniem tej czynności należy upewnić się czy nie ma złamań lub obrażeń wewnętrznych;

▶ złamania – należy unieruchomić dwa stawy sąsiadujące ze złamaną kością lub dwie sąsiednie kości, gdy uszkodzony jest staw. Jeżeli kość przebiła skórę i rana obficie krwawi, należy zatamować krwawienie, ale nie należy próbować nastawiać kości ani oczyszczać rany. Należy założyć jałowy opatrunek i natychmiast wezwać pogotowie. Nie należy przesuwac poszkodowanego, gdy ma uszkodzony kręgosłup, szyję lub miednicę;

▶ zatrzymania akcji serca – poszkodowanego ułożyć na plecach na twardym podłożu, odgiąć głowę do tyłu i dwukrotnie wdmuchnąć powietrze do płuc. Na wybranym miejscu ucisku należy położyć dłoń, przy czym palce powinny być odgięte ku górze, by nie dotykać klatki piersiowej. Drugą dłoń należy położyć na grzbiet dolnej ręki. Ramiona muszą znajdować się w pozycji prostopadłej do klatki piersiowej. Przy wyprostowanych łokciach, na zasadzie dźwigni, należy naciskać na mostek, wciskając go na odpowiednią głębokość w kierunku kręgosłupa z częstotliwością około 100 razy na minutę;

▶ urazu głowy – przy uderzeniu w głowę istnieje niebezpieczeństwo urazu mózgowego i późniejszych poważnych komplikacji. Gdy głowa krwawi, należy założyć opatrunek, zabandażować i kazać poszkodowanemu leżeć, do momentu przyjazdu lekarza.

Udzielenie pierwszej pomocy ułatwi apteczka, dlatego trzeba ją mieć w każdym gospodarstwie. Należy sprawdzać, czy niczego w niej nie brakuje i czy wszystko ma aktualną datę ważności.

Pamiętajmy, że każdy świadek zdarzenia, w którym stan zdrowia lub życia innej osoby są zagrożone, ma obowiązek udzielić jej pierwszej pomocy.

Radzi Krystyna Kręgiel, kierownik Placówki Terenowej KRUS w Gliwicach.

Przed przystąpieniem do udzielania pomocy należy sprawdzić czy miejsce, gdzie znajduje się osoba poszkodowana, jest bezpieczne.

Pierwsza pomoc w przypadku:

▶ omdlenia – należy ułożyć poszkodowanego na plecach, unieść mu nogi, skontrolować oddech i tętno oraz zapewnić dostęp świeżego powietrza;

▶ oparzenia – należy jak najszybciej schłodzić oparzone miejsce (najlepiej czystą, zimną i bieżącą wodą, przez co najmniej 15-20 minut). Nie należy usuwać powstałych pęcherzy. Po schłodzeniu rany oparzeniowej należy na nią założyć czysty, najlepiej jałowy opatrunek;

▶ odmrożenia – należy stopniowo (nie gwałtownie!) ogrzewać odmrożone części ciała wodą, począwszy od chłodnej aż do ciepłej. Następnie założyć suchy czysty opatrunek. Miejsca odmrożonych nie wolno nacierać śniegiem, spirytusem ani ogrzewać gwałtownie gorącą wodą;

WYGRAJ Z NAMI

Obok zamieszczamy dwa pytania. Wśród osób, które odpowiedzą na nie prawidłowo, rozlosujemy wygraną – drabinę ufundowaną przez PT KRUS w Gliwicach. Na odpowiedzi czekamy do 30 grudnia. Należy nadsyłać je na adres mailowy: redakcja@starostwo.gliwice.pl lub pocztowy: „Wiadomości Powiatu Gliwickiego”, ul. Zygmunta Starego 17, 44-100 Gliwice.

Oto pytania konkursowe:

1. W przypadku zatrzymania akcji serca:

- należy poszkodowanego ułożyć na plecach na twardym podłożu, odgiąć głowę do tyłu i dwukrotnie wdmuchnąć powietrze do płuc,
- należy poszkodowanego ułożyć na boku na twardym podłożu, odgiąć głowę do tyłu i trzykrotnie wdmuchnąć powietrze do płuc,
- należy poszkodowanego ułożyć na plecach na miękkim podłożu, odgiąć głowę do tyłu i dwukrotnie wdmuchnąć powietrze do płuc.

2. W przypadku, gdy poszkodowany ma uszkodzony kręgosłup:

- należy przenieść poszkodowanego w bezpieczne miejsce,
- nie wolno go ruszać w żadnym wypadku,
- nie wolno go ruszać – chyba, że ratujemy rannego przed pożarem lub wybuchem.

Poprzez przesłanie rozwiązania Czytelnik wyraża zgodę na przetwarzanie danych osobowych na potrzeby konkursu, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity: DzU z 2002 r., nr 101, poz. 926 z późn. zm.).

Nasz poprzedni konkurs wygrała Justyna Łukasik. Na zdjęciu ze swoimi dziećmi – Matyldą i Tobiaszem – w chwilę po odebraniu nagrody, drabiny ufundowanej przez Placówkę Terenową KRUS w Gliwicach.

Aktywny wypoczynek w Pilchowicach

Już za nami realizacja unijnego projektu pod nazwą „Utworzenie miejsca aktywnego wypoczynku dla mieszkańców sołectwa Pilchowice poprzez organizację zajęć plenerowych oraz zakup urządzeń do ćwiczeń i zabawy na świeżym powietrzu”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013.

Tytułowa organizacja zajęć plenerowych była realizowana w oparciu o pracę społeczną wielu wolontariuszy – członków naszego Stowarzyszenia Pilchowiczanie Pilchowiczanom, Rady Sołectkiej Pilchowic, pracowników pilchowskiego przedszkola i innych

z kijkami nordic walking. W pierwszej połowie sierpnia program zajęć został rozszerzony o ćwiczenia na czterech urządzeniach siłowni zewnętrznej, również zakupionych w ramach projektu. Tu muszę podkreślić, że urządzenia siłowni zostały fachowo zamontowane

Dorośli chętnie brali udział w zajęciach nordic walking...

osób, w partnerstwie z Gminą Pilchowice, która udzieliła nam pożyczki w wysokości dofinansowania unijnego na zakup urządzeń placu zabaw i siłowni zewnętrznej.

W ramach projektu zorganizowane zostały w pilchowskim parku (w okresie od 24 czerwca do 30 września) 41 razy zajęcia ruchowe dla dorosłych, 18 razy zajęcia ruchowo-plastyczne dla dzieci oraz 61 razy zajęcia dla młodzieży z Domu Pomocy Społecznej oo. Kamilianów. Wszystkie zajęcia prowadziły osoby z odpowiednimi kwalifikacjami.

Dzieci świetnie się bawiły na spotkaniach prowadzonych przez pedagogów: Agnieszkę Robok, Magdalene Oleszowską, Teresę Bochenek, Julię Ślusarczyk, Annę Gleń oraz (dzięki

wzorcowej współpracy z przedszkolem w Pilchowicach) – Barbarę Janczyk, Hannę Jany, Barbarę Dwornik, Agnieszkę Lotkowską, Zuzannę Tiszbierek, Marcelinę Klaję i Magdalene Janotę. Każde spotkanie kończyło się zabawą na parkowym placu zabaw, który pod koniec lipca został rozbudowany

bardzo dużym nakładem sił przez Wojciecha Gąbkę, Zdzisława Klimczaka, Józefa Nieruchło i Lucjana Suligę. Kolejny raz bardzo nam pomógł Piotr Ciupke, dając materiały budowlane, a do niego dołączył Gerard Kowol, przywoząc je nieodpłatnie do parku.

Siódme poty w czasie ćwiczeń wyciskali z nas: Dawid Sadecki, Karolina Unicka, Mag-

dalena Wardzińska, Damian Bałuch, Grzegorz Skopek, Sabina Kot, Andrzej Wesołowski, Andrzej Ząbek oraz gościnnie Waldemar Matysik – niegdyś bardzo znany piłkarz mieszkający obecnie na stałe w Niemczech. Brakuje nam teraz tych ćwiczeń – w przyszłym roku poprosimy o jeszcze, dziękując za tegoroczne zajęcia. Każde spotkanie kończyło się drobnym poczęstunkiem – zarówno dorośli, jak i dzieci muszą przecież troszkę uzupełnić spalone kalorie.

Znacznie przekroczyliśmy założoną w projekcie średnią 8 osób na zajęcia. W zajęciach dla dorosłych udział brało średnio 11,7 osób, dla dzieci – 12,1 osób, dla młodzieży z DPS – 10,7 osób.

Bardzo serdecznie dziękuję wszystkim osobom zaangażowanym w reali-

...a dzieci – w plastycznych, po których był też czas na gry ruchowe w parku.

o kupione w ramach tego projektu urządzenia: karuzelę tarczową, zjeżdżalnię, pomost rurowy i grę „kółko i krzyżyk”. Ostatnie spotkanie z dziećmi uświetnił konik z bryczką, który przyjechał do parku dzięki właścicielowi Hodowli Zachowawczej Konika Polskiego „Bazyli”, Ireneuszowi Wasilewskiemu.

Cykl spotkań dla dorosłych zaczęliśmy w czerwcu od zajęć ruchowych

zajęć projektu – tym prowadzącym zajęcia i tym, którzy na zajęcia przychodzili oraz tym czuwającym nad sprawnym przebiegiem całego przedsięwzięcia. Trudno wszystkich wymienić, ale jedno jest pewne – bez tak wielkiego wkładu pracy społecznej tak dużej grupy osób realizacja tego projektu byłaby nie do pomyślenia.

ANNA SURDEL – prezes Stowarzyszenia Pilchowiczanie Pilchowiczanom

EKO - Wiadomości

POWIATU GLIWICKIEGO

Sprzątamy już od 20 lat!

Fundacja „Nasza Ziemia” już od 20 lat zachęca Polaków do udziału w akcji „Sprzątanie Świata”. Robi to tak skutecznie, że młode pokolenie myśli już inaczej o przyrodzie i jej ochronie. Akcja prowadzona jest również u nas, przebiegając pod hasłem „Sprzątamy Powiat Gliwicki”.

Na grunt polski akcję przeniosła Mira Stanisławska-Meysztowicz, założycielka Fundacji „Nasza Ziemia”. Ta mieszkająca w Australii Polka przed laty postanowiła, że również jej rodzinny kraj musi zmienić podejście do spraw zaśmiecania natury. To jej zapałowi i determinacji w dążeniu do celu zawdzięczamy, iż akcja „Clean Up The World” znalazła w Polsce tak wielu zwolenników.

Mira Stanisławska-Meysztowicz była 7 listopada gościem konferencji prasowej, zorganizowanej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach z okazji 20-lecia Fundacji „Nasza Ziemia”. Gabriela Lenartowicz, ówczesna prezes Zarządu WFOŚiGW w Katowicach (obecnie jest członkiem Zarządu Województwa Śląskiego) przedstawiła zasady współpracy funduszu z organizacjami pozarządowymi,

Podczas konferencji, zorganizowanej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Od lewej: Gabriela Lenartowicz, Mira Stanisławska-Meysztowicz i Anna Tarkowska.

cenia zmianę myślenia Polaków o przyrodzie i konieczności jej ochrony, jaka zaszła od tego czasu.

Uczestniczący w konferencji Sławomir Brzódek, prezes Fundacji „Nasza Ziemia”

mówił, że „Sprzątanie świata” odbywa się na dwóch płaszczyznach. – Pierwsza to rzeczywiste sprzątanie – człowiek bałagani, więc musimy posprzątać. Dużo ważniejszy jest jednak powód, dla którego musimy sprzątać. Chodzi o to, aby posprzątać sobie w głowach. Natura bez nas sobie poradzi, my bez natury sobie nie poradzimy – stwierdził.

Bogdan Gieburowski, zastępca dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach wskazał na wymiar edukacyjny i prospołeczny akcji „Sprzątanie Świata”. Przypomniał także, że w lasach na terenie katowickiej dyrekcji Lasów Państwowych zebrano w minionym roku ponad 11 tysięcy metrów sześciennych śmieci. Leśnicy od lat towarzy-

szą ekologom. W czasie konferencji przedstawione zostały plany związane z ogólnopolską inauguracją „Sprzątania Świata” w 2015 r., która odbędzie się na terenie Nadleśnictwa Siewierz. Fundacja „Nasza Ziemia” powstała w październiku 1994 roku. Cele działania Fundacji to m.in. koordynowanie i rozwijanie ruchu Clean Up The World w Polsce, promocja idei rozwoju zrównoważonego, aktywizowanie społeczności lokalnych na rzecz ochrony środowiska naturalnego oraz inicjowanie i wspieranie działań na rzecz aktywnej ochrony przyrody. Lokalnym partnerem Fundacji „Nasza Ziemia” przy organizacji „Sprzątania Świata” jest od 17 lat Fundacja „Zielonej Ligi”. To ona przeniosła tę akcję na Śląsk. – W 1997 roku zorganizowaliśmy ją po raz pierwszy na terenie Śląskiego Ogrodu Botanicznego – przypomniała Anna Tarkowska, prezes „Zielonej Ligi”.

Warto wiedzieć, że co roku na naszym terenie organizowana jest akcja „Sprzątamy Powiat Gliwicki”, dofinansowana ze środków Powiatu Gliwickiego, a koordynowana przez Starostwo Powiatowe w Gliwicach. Włączają się w nią uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz mieszkańcy domów pomocy społecznej z terenu powiatu, którzy tylko w czasie tegorocznego sprzątania zebrali blisko 5 ton śmieci. (RG)

Również na naszym terenie leśnicy wspierają ekologów. Na zdjęciu symboliczne drzewo w Nadleśnictwie Rudziniec sadzą kilka lat temu Mira Stanisławska-Meysztowicz i ówczesny nadleśniczy Tadeusz Mamok.

pogratulowała także efektów działania Fundacji „Nasza Ziemia”. Zadeklarowała dalsze wsparcie inicjatyw, których celem jest kształtowanie postaw proekologicznych i szeroko rozumiana edukacja ekologiczna. WFOŚiGW w Katowicach w 2014 r. przekazał około 1 mln 500 tysięcy złotych organizacjom pozarządowym na działania proekologiczne.

– Zrobiliśmy dużo, kawał dobrej roboty – mówiła Mira Stanisławska-Meysztowicz podsumowując 20 lat pracy Fundacji „Nasza Ziemia”. Przypomniała też, że gdy startowała z pomysłem sprzątania w Polsce, ciężko było z nim się przebić. Dlatego tak do-

szą ekologom. W czasie konferencji przedstawione zostały plany związane z ogólnopolską inauguracją „Sprzątania Świata” w 2015 r., która odbędzie się na terenie Nadleśnictwa Siewierz. Fundacja „Nasza Ziemia” powstała

w październiku 1994 roku. Cele działania Fundacji to m.in. koordynowanie i rozwijanie ruchu Clean Up The World w Polsce, promocja idei rozwoju zrównoważonego, aktywizowanie społeczności lokalnych na rzecz ochrony środowiska naturalnego oraz inicjowanie i wspieranie działań na rzecz aktywnej ochrony przyrody. Lokalnym partnerem Fundacji „Nasza Ziemia” przy organizacji „Sprzątania Świata” jest od 17 lat Fundacja „Zielonej Ligi”. To ona przeniosła tę akcję na Śląsk. – W 1997 roku zorganizowaliśmy ją po raz pierwszy na terenie Śląskiego Ogrodu Botanicznego – przypomniała Anna Tarkowska, prezes „Zielonej Ligi”.

Tegoroczna akcja „Sprzątamy Powiat Gliwicki” – mieszkańcy DPS-u „Zameczek” w Kuźni Nieborowskiej oczyszczają z odpadów pobliski las.

Woda nowej generacji

Nowoczesna Stacja Uzdatniania Wody działa w Nieborowicach od 5 listopada.

Nowa stacja zastąpiła stary obiekt, który nie spełniał już obowiązujących wymogów i był warunkowo dopuszczony do eksploatacji. Jest w pełni zautomatyzowana i pracuje w powiązaniu z czterema nowymi studniami, zapewniającymi wodę znacznie lepszej jakości dla mieszkańców gminy Pilchowice i części Rybnika.

Nowa stacja ma wydajność średnią 1300 m³ wody na dobę, w maksymalną – 2400 m³. Woda pozyskiwana ze studni jest w niej napowietrzana, a następnie poddawana trójstopniowej filtracji ciśnieniowej. Linia technologiczna mieści się w hali o kubaturze 1457,7 m³, a do magazynowania wody uzdatnionej zostały wybudowane zbiorniki podziemne o objętości 400 m³. Równocześnie z oddaniem do użytku stacji nastąpiło otwarcie nowej siedziby spółki Pilchowickiego Przedsiębiorstwa Komunalnego. Mieści się ona w wyremontowanym i poddanym termomodernizacji budynku starej szkoły w Nieborowicach. Inwestycje te zostały zrealizowane

Adam Ciekanski, prezes Pilchowickiego Przedsiębiorstwa Komunalnego, prezentuje krystaliczną wodę z nowej stacji. W kubku niżej jest woda przed poddaniem jej procesowi uzdatniania.

głównie z pożyczek Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach w kwocie 3,65 mln zł, które w znacznej części są umarzalne. Reszta środków pochodzi z dokapitalizowania Pilchowickiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o. o. przez Gminę Pilchowice oraz środków własnych tej spółki. Łączna wartość tych inwestycji wyniosła 6,6 mln zł. (RG)

Cenne inwestycje

Kolejne inwestycje Powiatu Gliwickiego zyskały wsparcie finansowe Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

stycji wynosi ponad 717 tys. zł, z czego ponad 450 tys. zł stanowić będzie korzystna pożyczka z funduszu, a ponad 21 tys. zł – jego dotacja. To duże

W budynku głównym Szpitala w Knurowie wymieniona zostanie stolarka okienna.

W 2014 r. powiat pozyskał dofinansowanie na zrealizowane w latach 2010-2013 zadanie inwestycyjne „Modernizacja infrastruktury sportowej przy Zespole Szkół Zawodowych Nr 2 w Knurowie”. WFOŚiGW wsparł tę modernizację, której koszt całkowity wyniósł ponad milion zł, w dwóch zakresach. Na termoizolację i wykonanie wentylacji mechanicznej hali sportowej powiat otrzymał dotację w wysokości blisko 7 tys. zł i korzystną pożyczkę wynoszącą ponad 171 tys. zł, natomiast na demontaż i unieszkodliwienie warstwowych płyt azbestowo-cementowych – dotację w wysokości niemal 47 tys. zł.

WFOŚiGW współfinansuje również będącą w trakcie realizacji wymianę stolarki okiennej w budynku głównym Szpitala w Knurowie. Koszt tej inwe-

przedsięwzięcie, mające na celu wymianę wszystkich okien w tym rozległym i starym budynku, przy zachowaniu ich pierwotnego kształtu architektonicznego. Nowe okna są elementem termomodernizacji – zapewnią mniejsze zużycie energii niezbędnej do ogrzania obiektu. (RG)

TRĘCI ZAWARTE W PUBLIKACJI NIE STANOWIĄ OFICJALNEGO STANOWISKA ORGANÓW WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W KATOWICACH

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Powiatowy rzecznik konsumentów radzi

Poradnik dla osób starszych i nie tylko

Poradnik ma służyć scharakteryzowaniu wybranych usług finansowych, wyjaśnieniu pojęć z nimi związanych, przedstawieniu ich konstrukcji oraz zaprezentowaniu praktycznych informacji, gdzie tych usług szukać i jak z nich korzystać.

Poradnik przedstawiam z myślą o osobach mających problem w odnalezieniu się w gąszczu produktów finansowych i procedur z nimi związanych, nierazko formułowanych zawiłym językiem. Adresowany jest w szczególności do tych osób, które mają utrudniony dostęp do usług finansowych z powodu braku przystępnej informacji o nich oraz o instytucjach je oferujących. W poradniku zostaną przedstawione usługi finansowe, ze zwróceniem szczególnej uwagi na bezpieczne lokowanie swoich pieniędzy. Opis podzielono na obszary dotyczące finansów bieżących (rachunek bankowy i rodzaje płatności), usług kredytowych i pożyczkowych, a następnie usług ubezpieczeniowych oraz informacji dotyczących inwestowania i oszczędzania.

USŁUGA FINANSOWA

Usługa finansowa to usługa świadczona przez podmiot sektora usług finansowych (pośrednika finansowego), który ma na celu inwestowanie, pozyskiwanie lub zapewnienie przepływu środków finansowych pomiędzy uczestnikami (stronami w relacji pośrednik finansowy – klient). Pośrednikiem finansowym jest instytucja bądź firma, która zajmuje się zarządzaniem środkami pieniężnymi. Najczęściej jest to bank, ale może też nim być inna instytucja lub firma. Może ona oferować (sprzedawać) swój własny produkt finansowy lub też tylko w tej ofercie (sprzedaży) pośredniczyć. Zatem, poza bankami, pośrednikami finansowymi mogą być firmy ubezpieczeniowe, tzw. instytucje parabankowe, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe czy fundusze hipoteczne. Usługa finansowa jest to zatem produkt (na przykład kredyt bankowy, lokata bankowa) oferowany nam przez instytucję finansową (na przykład przez bank).

FINANSE OSOBISTE

Pojęcie „finanse osobiste” wiąże się z gromadzeniem i rozporządzaniem pieniędzmi. W uproszczeniu to nic innego jak nasz domowy budżet. Składają się na niego zarówno dochody wynikające z uposażenia oraz zysków z inwestycji, jak i wydatki – począwszy od tych codziennych, w pobliskim sklepie, po spłaty kredytów. Najważniejsze, by stosunek dochodów do wydatków był zrównoważony. Można to sprawdzić, dokonując prostego zestawienia głównych źródeł dochodów i wydatków. Przy wydatkach należy wziąć pod uwagę:

- ▶ koszty stałe: czynsz; opłaty za gaz, energię, telefon; raty kredytu – wszystkie te koszty, których kwota jest w miarę stała i dla których jest określony termin płatności. Uwaga: w przypadku borykania się z chwilowymi kłopotami finansowymi można zwrócić się do wierzyciela, np. operatora energii z prośbą o odroczenie płatności bez naliczania odsetek za zwłokę;

- ▶ wydatki codzienne, czyli niezbędne do codziennego życia – tyle że ich kwota nie jest stała i nie mają określonego terminu płatności;

- ▶ wydatki okazjonalne, które nie są konieczne, ale ich koszt da się przewidzieć lub zaplanować, np. wydatki świąteczne.

W trosce o dbałość osobistych finansów powinna zatem towarzyszyć nam znajomość własnych dochodów i wydatków. Winno się także regularnie sprawdzać stan swoich finansów.

RACHUNEK BIEŻĄCY

Posiadanie konta osobistego z rachunkiem bieżącym, na które wpływają należności, to często w dzisiejszych czasach konieczność. Najważniejszą jego zaletą jest bezpieczeństwo, bo za pieniądze trzymane przez klienta na jego rachunku bankowym odpowiada bank. To szczególnie ważne, jeśli spojrzeć na sytuację od strony osoby, która takiego rachunku nie ma i od listonosza lub na poczcie otrzymuje jednorazowo całą kwotę uposażenia (pensję czy emeryturę), narażając się na ryzyko zgubienia pieniędzy bądź kradzieży. Rachunek bieżący to rodzaj rachunku (konta) w banku, który służy do prowadzenia podstawowych rozliczeń. Może też służyć do gromadzenia środków (w zależności od tego, czy i w jakim wymiarze jest oprocentowany). By go otworzyć, należy skontaktować się z bankiem. Niektóre banki mają w swojej ofercie konta osobiste dla seniorów, których założenie jest darmowe, a opłaty za prowadzenie są bardzo niskie lub zerowe w przypadku korzystania z konta przez Internet. W przypadku konta internetowego można zyskać jeszcze więcej. Z reguły bowiem nie płaci się w nim za tzw. operacje, czyli wykonywanie przelewów. Konto internetowe można założyć w banku internetowym.

Założenie konta internetowego należy zacząć od wypełnienia wniosku, który znajduje się na stronie internetowej banku. Po wysłaniu zgłoszenia internetowego dalsza procedura zależy od danego banku. Generalnie są możliwe dwa scenariusze: albo przedstawiciel danego banku kontaktuje się telefonicznie, aby

Ryszard Kowrygo

potwierdzić dane, a następnie wysłany zostaje kurier z przesyłką, która zawierać będzie umowę do podpisania oraz tzw. „pakiet startowy”, albo w drugim scenariuszu, po złożeniu wniosku przez Internet kurier przyjeżdża z umową i innymi dokumentami (nie ma więc etapu telefonu od przedstawiciela banku). W obu przypadkach na końcu trzeba aktywować konto, dzwoniąc na infolinię banku i od tego momentu można w pełni korzystać z konta przez Internet. Oczywiście większość banków oferuje też konta z możliwością internetowego dostępu do nich. O uzyskanie takiego dostępu należy poprosić swój bank. W zależności od banku może być potrzebne podpisanie umowy lub można tę usługę uruchomić np. poprzez infolinię danego banku. Z reguły otrzymuje się wtedy od banku tzw. login, czyli unikalną nazwę (słowo, kilka liter bądź cyfr), który należy wpisać w odpowiednim miejscu na monitorze komputera. Zwykle do loginu dodane jest też hasło, które również należy wpisać. Wszystko to dla bezpieczeństwa.

Mówiąc o bezpieczeństwie bankowości internetowej, należy pamiętać, by podczas logowania na ekranie był wyświetlony znaczek małej klódeczki, który oznacza, że to tzw. bezpieczne logowanie (zazwyczaj trzeba jej szukać w prawym dolnym rogu ekranu komputera). Ważne też, by nie przekazywać danych do swojego konta osobom trzecim i nie odpowiadać na fikcyjne e-maile bankowe z prośbą o wpisanie, przesłanie numeru konta czy hasła. Bank nigdy nie prosi o przekazywanie poufnych informacji w e-mailach.

Warto założyć konto w banku i trzymać pieniądze na rachunku. Są one tam o wiele bardziej bezpieczne. Po pierwsze dlatego, że banki w Polsce podlegają nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego, a po drugie – mają gwarancje Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, który zapewnia klientom zwrot pieniędzy zgromadzonych na rachunkach bankowych w przypadku niewypłacalności banku.

Przybliżenie Komisji Nadzoru Finansowego oraz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, jak również omówienie konta wspólnego oraz ustanowienia pełnomocnictwa, a także dalsze omówienie rachunków bankowych, w następnym artykule.

Ryszard Kowrygo – powiatowy rzecznik konsumentów

Z powiatowym rzecznikiem konsumentów można skontaktować się pod nr. tel. 32 332 66 81, adresem e-mail: rzecznik.konsumentow@starostwo.gliwice.pl lub w dniach: poniedziałek, środa w godz. 7.30-14.30, czwartek w godz. 7.30-16.30, piątek w godz. 7.30-12.30 w Starostwie Powiatowym w Gliwicach, ul. Zygmunta Starego 17.

Ze spraw Biura Porad Obywatelskich

Kontakty rodziców z dzieckiem

Prawem, ale i obowiązkiem rodziców jest utrzymywanie kontaktów z małoletnim dzieckiem. Zapis ten pojawia się w kodeksie rodzinnym w art. 113 kro. Kontakty te nie są uzależnione od zakresu władzy rodzicielskiej. Nawet rodzic jej pozbawiony może spotykać się ze swoim dzieckiem lub kontaktować się z nim telefonicznie, listownie, mailowo.

Często jednak, kiedy rodzice rozchodzą się, to zapominają, że prawne regulacje dotyczące utrzymywania relacji z dzieckiem mają zapewnić dobry rozwój emocjonalny dziecka, a nie stać się narzędziem w konflikcie dorosłych. Prawo nie zastąpi właściwej i odpowiedzialnej postawy rodziców.

– Kwestia regulacji kontaktów z dzieckiem dotyczy sytuacji, gdy rodzice żyją w rozłączeniu: są po rozwodzie, w separacji czy też nigdy nie byli małżeństwem – informuje Małgorzata Supińska z Biura Porad Obywatelskich.

Oczywiście idealnym rozwiązaniem byłoby, gdyby rodzice w sposób ugodowy ustalili harmonogram spotkań z dzieckiem, który uwzględniałby jego rozkład zajęć, potrzeby, ale i oczywiście czas pracy obojga rodziców – tak stanowi art. 113 (1) kro. Jednak kiedy rodzice nie są w stanie się porozumieć, kompetencja uregulowania kontaktów należy do sądu rodzinnego właściwego wg miejsca zamieszkania dziecka – art. 113 (1) kro. Należy wówczas złożyć wniosek, który będzie zawierał harmonogram proponowany przez rodzica ubiegającego się o uregulowanie kontaktów (opłata 40 zł). Bardzo mocno należy podkreślić, że chociaż kontakty to prawo i obowiązek rodzica, mają one na celu przede wszystkim dobro dziecka i winny uwzględniać jego potrzeby, zainteresowania, stan zdrowia, wiek itd.

– Najgorzej dzieje się wtedy, gdy ubieganie się o uregulowanie kontaktów z dzieckiem staje się kartą przetargową rodziców, próbą zrobienia bylemu partnerowi na złość, czy też udowodnienia swoich racji. Często zdarza się później tak, że rodzic nie korzysta z możliwości spotkań z dzieckiem w określonym terminie, ale chciał dowiedzieć swemu byłemu partnerowi, że ma do tego prawo. Nieraz dochodzi

jednak do odwrotnej sytuacji. Kiedy rodzic zjawia się w umówionym dniu i o określonej godzinie, a do spotkania nie dochodzi m.in. ze względu na postawę rodzica, z którym dziecko mieszka na stałe – np. w tym czasie opuszczają dom lub nie otwierają drzwi. Jeśli takie zdarzenia powtarzają się, to możliwe jest wystąpienie do sądu rodzinnego z wnioskiem o tzw. egzekucję kontaktów (opłata: 40 zł). W postępowaniu sąd zbada, z jakich przyczyn doszło do utrudnienia i uniemożliwienia kontaktu oraz zdyscyplinuje rodzica sprawującego pieczę nad dzieckiem. Sąd może także nałożyć na rodzica „karę pieniężną” za każde nieuzasadnione uchybienie terminowi spotkania – art. 582 (1)§2pkt. 2kpc. Jednakże, by dochodzić zapłaty nałożonej kary rodzic, któremu utrudnia się spotkania z dzieckiem, powinien przychodzić w wyznaczonym dniu i godzinie w asyście rodziny, znajomych, a nawet policji – wszystko po to, aby mieć potwierdzenie, iż realizował harmonogram wizyt. W myśl art. 598 (15) kpc sąd może najpierw zagrozić nakazaniem zapłaty za każde niezasadne uchybienie terminowi spotkania, a następnie nałożyć obowiązek zapłaty tejże kwoty – art. 598 (16) kpc.

Często zdarza się, że młodsze dziecko – mając gorszy kontakt z rodzicem, którego widuje kilka razy w tygodniu – płacze i nie chce z nim iść. Ważne jest wówczas, aby była wola współpracy obojga rodziców, np. poprzez organizowanie spotkań w domu, gdzie dziecko mieszka i przyzwyczajanie go do nowej sytuacji. Gorzej, jeśli rodzic sprawujący opiekę nad dzieckiem buntuje się przeciw drugiemu z rodziców czy omawia przy małoletnim problemy pomiędzy partnerami.

Pamiętajmy, że nawet najmłodsze dziecko jest obserwatorem konfliktów rodziców i to jemu wyrządza się największą krzywdę, gdy rodzice nie mogą dojść do porozumienia. Choć partnerzy nie darzą się już uczuciem i istnieją pomiędzy nimi pewne animozje, muszą pamiętać, że rodzicami są do końca życia, a ich decyzje będą miały konsekwencje w życiu ich pociechy – podkreśla Małgorzata Supińska. **Op. SoG**

Małgorzata Supińska

Biuro Porad Obywatelskich mieści się w Starostwie Powiatowym w Gliwicach. Udziela bezpłatnych porad prawnych, nie prowadzi spraw. Jest czynne w każdy poniedziałek od godz. 13.00-15.00, a dodatkowe informacje można uzyskać pod nr. tel.: 781 130 900.

Rozwiązanie Konkursu dla dociekliwych

W poprzednim numerze w Konkursie dla dociekliwych zamieściliśmy następujące pytanie: Do jakiego wieku pies powinien być po raz pierwszy zaszczepiony przeciwko wściekliznie? Prawidłowa odpowiedź brzmi: do 4 miesiąca życia.

Spośród osób, które nadesłały prawidłową odpowiedź, szczęście uśmiechnęło się do pani Jolanty Jaszał z Paniówek i to ona wylosowała nagrodę, ufundowaną przez lek. wet. Szymona Kościarza. W celu ustalenia terminu odbioru wygranej prosimy o telefon pod nr 32 332 66 65. **(RG)**

Spisane na podstawie starych dokumentów, artykułów prasowych i rozmów z mieszkańcami powiatu

Zwyczaje mikołajowe

W tradycji śląskiej ważne miejsce ma zwyczaj obdarowywania dzieci słodyczami 6 grudnia, w dzień św. Mikołaja.

Święty Mikołaj – biskup od zawsze przynosił prezenty w nocy, kiedy dzieci spały. Były to podarunki raczej drobne jak słodycze, smakołyki, książeczki czy małe zabawki. Czas wielkich prezentów przychodził po adwentowym oczekiwaniu dopiero w wigilię Świąt Bożego Narodzenia, kiedy w śląskich domach pojawiało się Dzieciątko z prezentami. Gdzieś tam w powiecie gliwickim zachowały się jednak i są kultywowane dawne formy obchodzenia dnia świętego Mikołaja, kiedy to po południu i wieczorem domy odwiedzały grupy przebierańców, wśród których poza postacią Świętego Mikołaja byli też zazwyczaj: Diabeł, Śmierć, czasem Anioł lub inne groteskowe postaci. Zwyczaj taki kultywowany był jeszcze w drugiej połowie lat 80. XX wieku np. w Pyskowicach,

gdzie nawet w blokach na osiedlach, odwiedzając mieszkania okolicznych sąsiadów, chodził prawdziwy Święty Mikołaj w mitrze i z pastorałem, obdarowując drobnymi upominkami wszystkich grzecznych sąsiadów, którzy sobie na te prezenty zasłużyli. Towarzyszył mu najprawdziwszy Anioł, który pomagał Mikołajowi wyciągać z wielkiego wora niespodzianki oraz Diabeł z piekła rodem, który straszył niegrzecznych i nieboleśnie dźgał prawdziwymi widłami!

Dziś zwyczaj ten kultywowany jest w niektórych prywatnych domach, ale przede wszystkim w przedszkolach i szkołach, gdzie grzeczne dzieci odwiedza biskup Święty Mikołaj, obdarowując posłuszne maluchy prezentami. Nie otrzymują ich od świętego jednak „za darmo”. Maluchy, a nawet starsze dzieci z pierwszych klas szkoły podstawowej muszą powiedzieć wierszyk, zaśpiewać piosenkę, a czasem odmówić krótką modlitwę, wówczas święty ła-

skawym okiem spogląda i przekazuje wyczekany prezent. Niestety, coraz częściej placówki, centra handlowe i ulice naszych miast i wsi nawiedzają „wyrośnięci krasnale” – brzuchate Mikołaje w czerwonych ubrankach, noszący się z „amerykańską”, próbując wyprzeć prawdziwego Mikołaja, który dumnie kroczy w szatach biskupich... Śląskie tradycje są jednak na tyle silne, a rodzice i dziadkowie na tyle mądrzy, by nie dać się oszukać „podrabianym mikołajkom”. W przeszłości „prezenterem” dla niegrzecznych dzieci była różga lub tytka z węglem i łoskrabinami (papierowa torba z węglem lub wypełniona obierkami z ziemniaków lub jabłek). Jednak zwyczaj nawet największy łobuz dostawał jeszcze choć

Spotkanie z Mikołajem to dla dzieci zawsze wielka radość.

drobny słodki upominek „na zachętę”, aby w przyszłym roku Święty Mikołaj nie musiał się już gniewać... A potem jeszcze tylko kilkanaście dni

dzieliło 6 grudnia od wyczekanych świąt i nastawało upragnione i wyczekiwane Boże Narodzenie...

(MFR)

Przepis na ciasto naszych przyjaciół z powiatu puckiego

Sękacz

Poniżej podajemy przepis na sękacza – odświętne ciasto pieczone na północy Polski, w tym również na Kaszubach, gdzie leży nasz partnerski powiat pucki. Ciasto jest pyszne, wymaga jednak dużej ilości dobrych składników. Choć my częściej kupujemy je gotowe w sklepie, jak widać, można je również upiec w domowych warunkach.

Składniki:

- ▶ 40 jaj
- ▶ 1 kg masła
- ▶ 1 kg mąki
- ▶ 1 kg cukru
- ▶ 1 kg cukru pudru
- ▶ 15 cukrów waniliowych
- ▶ 2 duże proszki do pieczenia
- ▶ 100 ml spirytusu
- ▶ 3 cytryny
- ▶ 100 gram migdałów

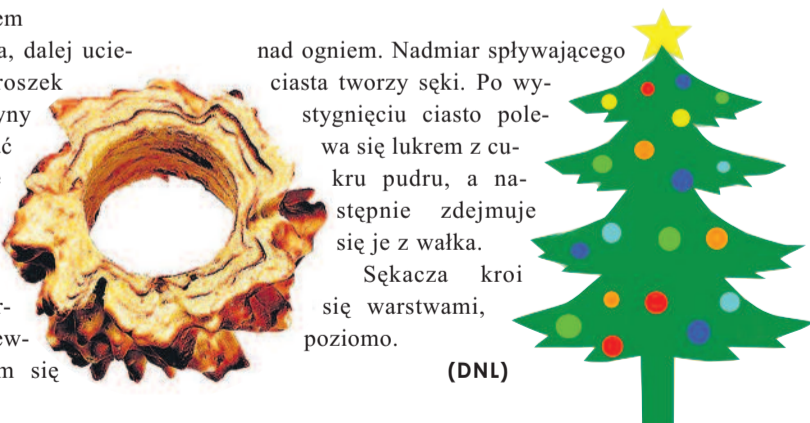
Wykonanie:

Masło utrzeć do białości z cukrem i cukrem waniliowym, dodać żółtka, dalej ucierać, dodać przesianą mąkę, proszek do pieczenia, startą skórkę z cytryny oraz wyciśnięty sok z cytryny. Dodać sparzone, obrane i pokrojone w kostkę migdały i spirytus. Na koniec dodać ubitą na sztywno pianę z białek i delikatnie wymieszać.

Ciasto piecze się warstwa po warstwie na rożnie, na poziomym drewnianym wałku wolno obracającym się

Panie z Koła Gospodyń Wiejskich w Gnieźdźewie (powiat pucki) z przygotowanym przez siebie sękaczem.

nad ogniem. Nadmiar spływającego ciasta tworzy sęki. Po wystygnięciu ciasto polewa się lukrem z cukru pudru, a następnie zdejmuje się je z wałka. Sękacza kroci się warstwami, poziomo.

(DNL)

Śląska fraszka

Wesołych świąt!

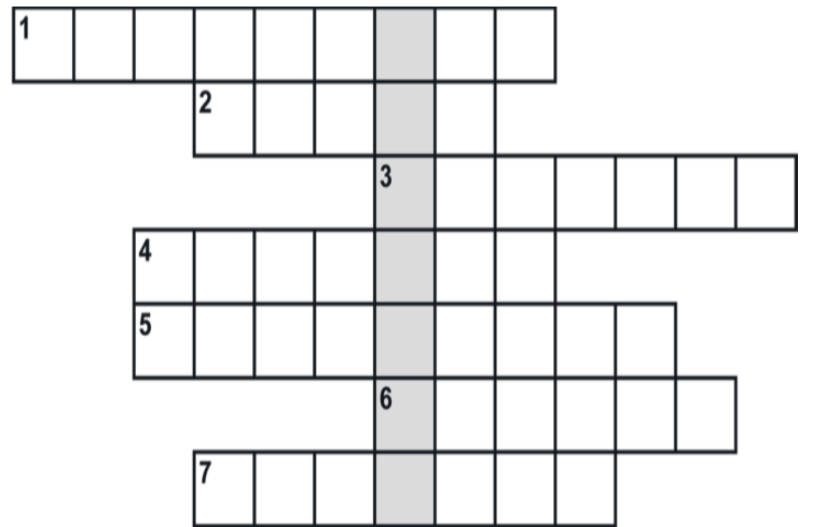
Piyrsho gwiozdzka chnet na niebie
Se doczkomy Jezu Ciebie.

Choć niy bydzie
betlejymsko
Nom zwiostuje radość
ziymsko.

Bronisław Wątroba

KRZYŻÓWKA Z HASŁEM

Dziękujemy za wszystkie nadesłane odpowiedzi. Poprawne hasło krzyżówki z poprzedniego wydania WPG to Wybory. Materiały promocyjne Powiatu Gliwickiego otrzymują: Joanna Cieślak, Wiktoria Rarus oraz Dorota Wlach. Gratulujemy! W celu ustalenia terminu odbioru nagrody prosimy o kontakt telefoniczny, numer tel. 32 332 66 65.

Pytania do krzyżówki:

1. Liczba potraw na wigilijnym stole.
2. „... noc, święta noc” – kolęda.
3. Dzielimy się nim podczas wigilijnej kolacji.

Powyżej zamieszczamy kolejną krzyżówkę. Rozwiązanie (hasło krzyżówki) prosimy przesyłać do 23 grudnia br. na adres e-mail: redakcja@starostwo.gliwice.pl lub pocztą tradycyjną na adres Starostwo Powiatowe w Gliwicach, ul. Zygmunta Starego 17, 44-100 Gliwice, dopisek „Wiadomości Powiatu Gliwickiego”.

(SoG)

4. Z nim dzieci uczęszczają na rotaty.
5. Adwentowy z czekoladkami.
6. Imię jednego z Trzech Króli.
7. Betlejemska.

Poprzez przesłanie rozwiązania Czytelnik wyraża zgodę na przetwarzanie danych osobowych na potrzeby konkursu, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity: DzU z 2002 r., nr 101, poz. 926 z późn. zm.).

WIADOMOŚCI POWIATU GLIWICKIEGO
 są bezpłatnym miesięcznikiem samorządowym, wydawanym ze środków Powiatu Gliwickiego.

WIADOMOŚCI POWIATU GLIWICKIEGO
 Redaktor naczelna: Romana Gozdek Zespół: Magdalena Fiszer-Rębisz, Sonia Guzik
 Skład: Aniela Olbrzymek
 Wydawca: Starostwo Powiatowe w Gliwicach,
 ul. Zygmunta Starego 17, 44-100 Gliwice,
 tel. 32 332 66 65, 32 332 66 53
 e-mail: redakcja@starostwo.gliwice.pl www.powiatgliwicki.pl
 Redakcja nie zwraca niezamówionych materiałów, zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów, przeredagowań i zmiany tytułów. Przekazanie tekstów i zdjęć do redakcji jest równoznaczne z udzieleniem wydawcy licencji niewyłącznej na ich druk i prezentację w internecie.
 Druk: Polskapersse, Oddział Poligrafia, Drukarnia Sosnowiec Nakład: 10 000 egzemplarzy.

2015 Z DOBRYMI WIADOMOŚCIAMI

STYCZEŃ

- 1. Czw. Mieszka, Mieczysława** – Nowy Rok
- 2. Pt. Izydora, Grzegorza**
- 3. Sob. Daniela, Danuty**
- 4. Ndz. Anieli, Eugeniusza, Grzegorza**
- 5. Pon. Hanny, Edwarda**
- 6. Wt. Kacpra, Melchiora, Baltazara** – Święto Trzech Króli
- 7. Śr. Rajmunda, Juliana**
- 8. Czw. Seweryna, Teofila**
- 9. Pt. Marcjanny, Marcelego**
- 10. Sob. Danuty, Wilhelma, Jana**
- 11. Ndz. Honoraty, Matyldy**
- 12. Pon. Benedykta, Arkadiusza, Czesława**
- 13. Wt. Bogumiła, Weroniki**
- 14. Śr. Feliksa, Niny**
- 15. Czw. Arnolda, Izydora**
- 16. Pt. Marcelego, Włodzimierza**
- 17. Sob. Antoniego, Mariana**
- 18. Ndz. Małgorzaty, Piotra**
- 19. Pon. Henryka, Marty, Mariusza**
- 20. Wt. Fabiana, Sebastiana**
- 21. Śr. Agnieszki, Jarosława** – Dzień Babci
- 22. Czw. Dominika, Wincentego** – Dzień Dziadka
- 23. Pt. Marii, Rajmunda**
- 24. Sob. Rafała, Franciszka**
- 25. Ndz. Pawła, Miłosza**
- 26. Pon. Tymoteusza, Michała, Pauli**
- 27. Wt. Anieli, Jerzego**
- 28. Śr. Walerego, Karola**
- 29. Czw. Franciszka, Michała**
- 30. Pt. Macieja, Martyny**
- 31. Sob. Jana, Ludwika**

LUTY

- 1. Ndz. Brygidy, Ignacego**
- 2. Pon. Marii, Mirosława**
- 3. Wt. Błażeja, Telimeny**
- 4. Śr. Andrzeja, Józefa, Weroniki**
- 5. Czw. Agaty, Adelajdy**
- 6. Pt. Doroty, Bogdana**
- 7. Sob. Ryszarda, Teodora**
- 8. Ndz. Hieronima, Sebastiana**
- 9. Pon. Apoliny, Eryki, Mariana**
- 10. Wt. Elwiry, Jacka**
- 11. Śr. Grzegorza, Lucjana**
- 12. Czw. Radosława, Damiana**
- 13. Pt. Katarzyny, Lesława**
- 14. Sob. Cyryla, Metodiego - Walentynki**
- 15. Ndz. Jowity, Faustyna**
- 16. Pon. Danuty, Juliana, Daniela**
- 17. Wt. Aleksego, Łukasza, Zbigniewa**
- 18. Śr. Szymona, Konstancji - Popielec**
- 19. Czw. Arnolda, Józefa, Konrada**
- 20. Pt. Leona, Ludomira**
- 21. Sob. Roberta, Eleonory**
- 22. Ndz. Marty, Małgorzaty**
- 23. Pon. Romany, Damiana**
- 24. Wt. Macieja, Marka**
- 25. Śr. Cezarego, Donata, Wiktora**
- 26. Czw. Mirosława, Aleksandra**
- 27. Pt. Gabriela, Anastazji**
- 28. Sob. Romana, Ludomira**

MARZEC

- 1. Ndz. Albina, Antoniego**
- 2. Pon. Heleny, Halszki, Henryka**
- 3. Wt. Maryny, Kunegundy**
- 4. Śr. Eugeniusza, Kazimierza, Łucji**
- 5. Czw. Adriana, Fryderyka**
- 6. Pt. Róży, Wiktora**
- 7. Sob. Tomasz, Felicjy, Pawła**
- 8. Ndz. Beaty, Wincentego, Jana** – Dzień Kobiet
- 9. Pon. Franciszki, Dominiki**
- 10. Wt. Cypriana, Aleksandra**
- 11. Śr. Benedykta, Konstantego**
- 12. Czw. Alojzego, Justyny, Grzegorza**
- 13. Pt. Bożeny, Krystyny**
- 14. Sob. Leona, Matyldy, Jakuba**
- 15. Ndz. Ludwika, Klemensa**
- 16. Pon. Izabeli, Oktawii**
- 17. Wt. Patryka, Zbigniewa, Jana**
- 18. Śr. Cyryla, Edwarda**
- 19. Czw. Józefa, Bogdana, Marka**
- 20. Pt. Klaudii, Eufemii, Aleksandry**
- 21. Sob. Ludomira, Benedykta**
- 22. Ndz. Katarzyny, Bogusława, Jagody**
- 23. Pon. Pelagii, Feliksa, Konrada**
- 24. Wt. Marka, Gabriela, Katarzyny**
- 25. Śr. Marioli, Wieńczysława**
- 26. Czw. Emanuela, Tymoteusza, Teodora**
- 27. Pt. Lidii, Ernesta**
- 28. Sob. Anieli, Joanny**
- 29. Ndz. Wiktorii, Helmuta, Zenona**
- 30. Pon. Anieli, Leonarda**
- 31. Wt. Beniamina, Balbiny**

KWIECIEŃ

- 1. Śr. Grażyny, Ireny** – Prima aprilis
- 2. Czw. Władysława, Franciszka**
- 3. Pt. Ryszarda, Ireny**
- 4. Sob. Benedykta, Izydora**
- 5. Ndz. Katarzyny, Wincentego** – Wielkanoc
- 6. Pon. Izoldy, Ireneusza** – Poniedziałek Wielkanocny
- 7. Wt. Rufina, Donata**
- 8. Śr. Dionizego, Julii**
- 9. Czw. Marii, Dymitra**
- 10. Pt. Michała, Makarego**
- 11. Sob. Filipa, Leona**
- 12. Ndz. Damiana, Juliusza**
- 13. Pon. Przemysława, Idy**
- 14. Wt. Bereniki, Waleriana**
- 15. Śr. Ludwiny, Waclawy**
- 16. Czw. Cecyliana, Bernadety**
- 17. Pt. Roberta, Rudolfa**
- 18. Sob. Alicji, Bogusławy**
- 19. Ndz. Adolfa, Tymona**
- 20. Pon. Czesława, Agnieszki**
- 21. Wt. Bartosza, Feliksa**
- 22. Śr. Kai, Łukasza**
- 23. Czw. Jerzego, Wojciecha, Idziego**
- 24. Pt. Aleksego, Horacego**
- 25. Sob. Marka, Jarosława**
- 26. Ndz. Marzeny, Marii, Klaudiusza**
- 27. Pon. Ludwika, Piotra**
- 28. Wt. Pawła, Walerii**
- 29. Śr. Rity, Donaty**
- 30. Czw. Mariana, Katarzyny**

CZERWIEC

- 1. Pon. Jakuba, Justyna** – Dzień Dziecka
- 2. Wt. Erazma, Marianny**
- 3. Śr. Leszka, Tamary**
- 4. Czw. Franciszka, Karola** – Boże Ciało
- 5. Pt. Bonifacego, Waltera**
- 6. Sob. Norberta, Laurentego**
- 7. Ndz. Roberta, Wiesława**
- 8. Pon. Maksyma, Medarda**
- 9. Wt. Anny, Felicjana**
- 10. Śr. Bogumiła, Małgorzaty**
- 11. Czw. Barnaby, Radomiła**
- 12. Pt. Janiny, Jana**
- 13. Sob. Lucjana, Antoniego**
- 14. Ndz. Bazylego, Elizy**
- 15. Pon. Wita, Jolanty**
- 16. Wt. Aliny, Benona**
- 17. Śr. Alberta, Ignacego**
- 18. Czw. Marka, Elżbiety**
- 19. Pt. Gerwazego, Protazego**
- 20. Sob. Diny, Bogny**
- 21. Ndz. Alicji, Alojzego**
- 22. Pon. Pauliny, Tomasza**
- 23. Wt. Wandy, Zenona** – Dzień Ojca
- 24. Śr. Jana, Danuty**
- 25. Czw. Łucji, Wilhelma**
- 26. Pt. Jana, Pawła**
- 27. Sob. Maryli, Władysława**
- 28. Ndz. Leona, Ireneusza**
- 29. Pon. Piotra, Pawła**
- 30. Wt. Emilii, Lucyny**

SIERPIEŃ

- 1. Sob. Alfonsa, Nadii**
- 2. Ndz. Kariny, Gustawa**
- 3. Pon. Lidii, Augusta**
- 4. Wt. Dominika, Jana**
- 5. Śr. Marii, Oswalda**
- 6. Czw. Sławy, Jakuba**
- 7. Pt. Klaudii, Kajetana**
- 8. Sob. Cypriana, Dominika**
- 9. Ndz. Romana, Ryszarda**
- 10. Pon. Bogdana, Borysa**
- 11. Wt. Klary, Lidii**
- 12. Śr. Lecha, Euzebi**
- 13. Czw. Diany, Hipolita**
- 14. Pt. Alfreda, Euzebiusza**
- 15. Sob. Marii, Napoleona** – Wniebowzięcie NMP
- 16. Ndz. Stefana, Rocha**
- 17. Pon. Anity, Elizy**
- 18. Wt. Ilony, Klary**
- 19. Śr. Jana, Bolesława**
- 20. Czw. Bernarda, Samuela**
- 21. Pt. Franciszka, Joanny**
- 22. Sob. Marii, Cezarego**
- 23. Ndz. Róży, Apolinarego**
- 24. Pon. Emilii, Jerzego**
- 25. Wt. Luizy, Ludwika**
- 26. Śr. Marii, Zefiryny**
- 27. Czw. Moniki, Cezarego**
- 28. Pt. Patrycji, Wyszomira**
- 29. Sob. Beaty, Jana**
- 30. Ndz. Róży, Szczęsnego**
- 31. Pon. Izabeli, Ramony**

PAŹDZIERNIK

- 1. Czw. Danuty, Remigiusza**
- 2. Pt. Teofila, Dinozji**
- 3. Sob. Teresy, Heliodora**
- 4. Ndz. Rozalii, Edwina**
- 5. Pon. Igora, Flawii**
- 6. Wt. Artura, Brunona**
- 7. Śr. Marii, Marka**
- 8. Czw. Pelagii, Brygidy**
- 9. Pt. Arnolda, Dionizego**
- 10. Sob. Pauliny, Franciszka**
- 11. Ndz. Emila, Aldony**
- 12. Pon. Eustachego, Maksymiliana**
- 13. Wt. Gerarda, Edwarda**
- 14. Śr. Alana, Kaliksta** – Dzień Edukacji Narodowej
- 15. Czw. Teresy, Jadwigi**
- 16. Pt. Gawła, Florentyny**
- 17. Sob. Małgorzaty, Wiktora**
- 18. Ndz. Juliusza, Łukasza**
- 19. Pon. Pelagii, Piotra**
- 20. Wt. Ireny, Jana**
- 21. Śr. Urszuli, Hilarego**
- 22. Czw. Filipa, Korduli**
- 23. Pt. Marleny, Seweryna**
- 24. Sob. Rafała, Marcina**
- 25. Ndz. Darii, Wilhelminy**
- 26. Pon. Lucjana, Ewarysta**
- 27. Wt. Iwony, Saby**
- 28. Śr. Szymona, Tadeusza**
- 29. Czw. Euzebi, Wiolety**
- 30. Pt. Zenobii, Przemysława**
- 31. Sob. Urbana, Saturnina**

LISTOPAD

- 1. Ndz. Juliana, Łukasza** – Wszystkich Świętych
- 2. Pon. Bohdany, Tobiasza** – Dzień Zaduszy
- 3. Wt. Sylwii, Huberta**
- 4. Śr. Karola, Olgierda**
- 5. Czw. Elżbiety, Sławomira**
- 6. Pt. Feliksa, Leonarda**
- 7. Sob. Antoniego, Żytomira**
- 8. Ndz. Sewera, Hadriana**
- 9. Pon. Ursyna, Teodora**
- 10. Wt. Leny, Ludomira**
- 11. Śr. Marcina, Bartłomieja** – Święto Niepodległości
- 12. Czw. Renaty, Witolda**
- 13. Pt. Mikołaja, Stanisława**
- 14. Sob. Rogera, Serafina**
- 15. Ndz. Alberta, Leopolda**
- 16. Pon. Gertrudy, Edmunda**
- 17. Wt. Grzegorza, Salomei**
- 18. Śr. Romana, Klaudyny**
- 19. Czw. Elżbiety, Seweryna**
- 20. Pt. Anatola, Sędzimir**
- 21. Sob. Janusza, Konrada**
- 22. Ndz. Marka, Cecylii**
- 23. Pon. Adeli, Klemensa**
- 24. Wt. Flory, Emmy**
- 25. Śr. Katarzyny, Erazma**
- 26. Czw. Delfiny, Sylwestra**
- 27. Pt. Waleriana, Wilgiusza**
- 28. Sob. Lesława, Zdzisława**
- 29. Ndz. Błażeja, Saturnina**
- 30. Pon. Maury, Andrzeja**

Wydział Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego w Gliwicach.

Foto: ARC SP

MAJ

- 1. Pt. Józefa, Jeremiasza** – Święto Pracy
- 2. Sob. Zygmunta, Atanazego**
- 3. Ndz. Marii, Marioli** – Święto Konstytucji 3 Maja
- 4. Pon. Moniki, Floriany**
- 5. Wt. Ireny, Waldemara**
- 6. Śr. Filipa, Judyty**
- 7. Czw. Benedykta, Gizeli**
- 8. Pt. Ilzy, Stanisława, Wiktora**
- 9. Sob. Bożydara, Grzegorza**
- 10. Ndz. Izydora, Antoniny**
- 11. Pon. Igi, Ignacego**
- 12. Wt. Joanny, Achillesa**
- 13. Śr. Glorii, Gerwazego**
- 14. Czw. Bonifacego, Dobiesława**
- 15. Pt. Zofii, Nadziei**
- 16. Sob. Andrzeja, Jędrzeja**
- 17. Ndz. Brunona, Paschalisa**
- 18. Pon. Eryka, Feliksa**
- 19. Wt. Piotra, Iwa**
- 20. Śr. Aleksandra, Bazylego**
- 21. Czw. Jana, Wiktora**
- 22. Pt. Heleny, Wiesławy**
- 23. Sob. Emilii, Iwony**
- 24. Ndz. Joanny, Zuzanny**
- 25. Pon. Borysława, Grzegorza**
- 26. Wt. Filipa, Pauliny** – Dzień Matki
- 27. Śr. Augustyna, Juliana**
- 28. Czw. Jaromira, Justa**
- 29. Pt. Magdaleny, Bogumiły**
- 30. Sob. Karola, Ferdynanda**
- 31. Ndz. Anieli, Petroneli**

LIPIEC

- 1. Śr. Haliny, Mariana**
- 2. Czw. Jagody, Urbana**
- 3. Pt. Jacka, Anatola**
- 4. Sob. Malwiny, Odony**
- 5. Ndz. Marii, Antoniego**
- 6. Pon. Dominiki, Gotarda**
- 7. Wt. Benedykta, Cyryla**
- 8. Śr. Adriany, Eugeniusza**
- 9. Czw. Lukrecji, Weroniki**
- 10. Pt. Olafa, Witalisa**
- 11. Sob. Ołgi, Kaliny**
- 12. Ndz. Jana, Brunona**
- 13. Pon. Ernesta, Małgorzaty**
- 14. Wt. Bonawentury, Stelii**
- 15. Śr. Dawida, Henryka**
- 16. Czw. Eustachego, Marii**
- 17. Pt. Anety, Bogdana**
- 18. Sob. Emila, Erwina**
- 19. Ndz. Wincentego, Wodzysława**
- 20. Pon. Czesława, Fryderyka**
- 21. Wt. Daniela, Dalidy**
- 22. Śr. Marii, Magdaleny**
- 23. Czw. Bogny, Apolinarego**
- 24. Pt. Kingi, Krystyny**
- 25. Sob. Walentyny, Krzysztofa**
- 26. Ndz. Anny, Mirosławy**
- 27. Pon. Celestyna, Lili**
- 28. Wt. Aidy, Innocentego**
- 29. Śr. Olafa, Marty**
- 30. Czw. Julity, Piotra**
- 31. Pt. Ignacego, Lubomira**

WRZESIEŃ

- 1. Wt. Bronisławy, Idziego**
- 2. Śr. Juliana, Stefana**
- 3. Czw. Izabeli, Szymona**
- 4. Pt. Idy, Lilianny**
- 5. Sob. Doroty, Wawrzyńca**
- 6. Ndz. Beaty, Eugeniusza**
- 7. Pon. Reginy, Melchiora**
- 8. Wt. Marii, Adriany**
- 9. Śr. Piotra, Sergiusza**
- 10. Czw. Łukasza, Mikołaja**
- 11. Pt. Jacka, Dagny**
- 12. Sob. Radzimira, Gwidona**
- 13. Ndz. Eugenii, Aureliusza**
- 14. Pon. Roksana, Bernarda**
- 15. Wt. Albina, Nikodema**
- 16. Śr. Edyty, Kornela**
- 17. Czw. Franciszka, Hildegarda**
- 18. Pt. Irmy, Józefa**
- 19. Sob. Januarego, Konstancji**
- 20. Ndz. Filipiny, Eustachego**
- 21. Pon. Jonasza, Mateusza**
- 22. Wt. Tomasz, Maurycego**
- 23. Śr. Bogusława, Tekli**
- 24. Czw. Gerarda, Teodora**
- 25. Pt. Aurelii, Władysława**
- 26. Sob. Justyny, Cypriana**
- 27. Ndz. Damiana, Amadeusza**
- 28. Pon. Luby, Waclawa**
- 29. Wt. Michała, Michalina**
- 30. Śr. Wery, Honoriusza**

GRUDZIEŃ

- 1. Wt. Natalii, Eligiusza**
- 2. Śr. Balbiny, Bibiany**
- 3. Czw. Franciszka, Ksawerego**
- 4. Pt. Barbary, Krystiana**
- 5. Sob. Saby, Krystiana**
- 6. Ndz. Mikołaja, Jaremy** – Mikołajki
- 7. Pon. Marcina, Ambrozego**
- 8. Wt. Marii, Świątozara**
- 9. Śr. Wiesława, Leokadii**
- 10. Czw. Julii, Daniela**
- 11. Pt. Damazego, Waldemara**
- 12. Sob. Dagmary, Aleksandry**
- 13. Ndz. Łucji, Otylii**
- 14. Pon. Alfreda, Izydora**
- 15. Wt. Niny, Celiney**
- 16. Śr. Albiny, Zdzisławy**
- 17. Czw. Olimpij, Łazarza**
- 18. Pt. Gracjana, Bogusława**
- 19. Sob. Gabrieli, Dariusza**
- 20. Ndz. Bogumiły, Dominika**
- 21. Pon. Tomasz, Tomisława**
- 22. Wt. Zenona, Honoraty**
- 23. Śr. Wiktorii, Sławomiry**
- 24. Czw. Adama, Ewy** – Wigilia
- 25. Pt. Anastazji, Eulalii** – Boże Narodzenie
- 26. Sob. Jana, Zaney**
- 27. Ndz. Teofilii, Godzysława**
- 28. Pon. Jana, Maksyma**
- 29. Wt. Dawida, Tomasz**
- 30. Śr. Irminy, Eugeniusza**
- 31. Czw. Melanii, Sylwestra** – Sylwester